

REGIONRÅDET FOR
Midt-Gudbrandsdal

FRITIDSBOLIGEIERUNDERSØKELSE I MIDT-GUDBRANDSDAL

Vinter 2022

Lillehammer, mai 2022

Rapport levert fra;

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	1
1.1.	Om undersøkelsen.....	1
1.2.	Metode	2
1.3.	Fritidsboligstatistikk.....	2
2.	Bakgrunnsdata – hvem er fritidsboligeieren	4
2.1.	Eierskap.....	4
2.2.	Kjønn	4
2.3.	Sivilstand	4
2.4.	Alder.....	4
2.5.	Barn i husholdningen.....	5
2.6.	Barnebarn	5
2.7.	Bosted	6
3.	Om fritidsboligen	7
3.1.	Fritidsboligens lokalisering	7
3.2.	Fritidsboligens byggeår og anskaffelsesår	8
3.3.	Fritidsboligens størrelse	9
3.4.	Standard på fritidsboligen	10
3.5.	Standardheving/fornyning av fritidsboligen	12
4.	Bruk av fritidsboligen	13
4.1.	Antall bruksdøgn.....	13
4.2.	Hvilke ferier er fritidsboligen i bruk	14
4.3.	Hvem bruker fritidsboligen	15
4.4.	Hyttekontor	15
4.5.	Utleie.....	16
4.6.	Bruk av fritidsboligen i koronatiden	17
4.7.	Transport til fritidsboligen.....	17
5.	Aktiviteter og arrangement	18
5.1.	Hvorfor fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdal	18
5.2.	Vinteraktiviteter	19
5.3.	Sommeraktiviteter.....	21
5.4.	Øvrige aktivitetstilbud	23

5.5. Fellesgodefinansiering.....	24
6. Handels- og servicetilbud	25
6.1. Innkjøpssted av matvarer og forbruksartikler	25
6.2. Behov for flere handels- og serveringstilbud	25
6.3. Leveringstjeneste	28
7. Forbruk.....	29
7.1. Beregninger og forutsetninger	29
7.2. Gjennomsnittlig døgnforbruk av forbruksvarer pr. fritidsbolig	30
7.3. Gjennomsnittlig anslått årsforbruk pr. fritidsbolig	31
7.4. Anslått sum forbruk fra alle fritidsboligene i kommunene.....	32
8. Tjenestetilbud, infrastruktur og beredskap	33
8.1. Kommersielle tjenestetilbud	33
8.2. Infrastruktur.....	34
8.3. Helse- og beredskapstilbud	35
8.4. Vurdering av administrative forhold i kommunen	36
8.5. Hva kan kommunen bidra med av tiltak	39
9. Beitedyr	41
9.1. Beitedyr i nærområdet	41
9.2. Problematisk med beitedyr?	41
9.3. Utsagn om beitedyr	43
9.4. Gjerde på fritidseiendommen	44
9.5. Forslag til hvordan en eventuell beitekonflikt kan løses	44
10. Deltakelse i lokalsamfunnet.....	45
10.1. Hvordan bidra i lokalsamfunnsutviklingen.....	45
10.2. Mottatt av lokalsamfunnet.....	45
10.3. Tilknytning til Midt-Gudbrandsdal	46
10.4. Forslag til bedre ivaretagelse og deltakelse i lokalsamfunnet.....	47
10.5. Bosetting på fritidsboligen	48
11. Effekter av fritidsboligbruken	49
11.1. Effekter av fritidsboligbruken.....	49

12.	Positive og negative sider ved å ha fritidsbolig i regionen	50
12.1.	Hva er negativt ved å ha fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen?	50
12.2.	Hva er positivt med å ha fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen?	51
13.	Sammendrag.....	53

1. Innledning

1.1. Om undersøkelsen

Det er gjennomført en fritidsboligundersøkelse blant eiere og brukere av fritidsboliger i Sør-Fron, Nord-Fron og Ringebu kommuner i Midt-Gudbrandsdalen vinteren 2022. Fritidsboligeiere og -brukere, dvs. deltidsinnbyggerne, er en viktig ressurs for hyttestedestinasjonene, lokalsamfunnet og næringslivet i Midt-Gudbrandsdal.

Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal har tatt initiativ til denne undersøkelsen, og er eier av prosjektet. Kommunene i regionen er samarbeidspartnere.

Norsk Turistutvikling AS har vært ansvarlig for gjennomføring og analyse av resultatene.

Fritidsboligeierundersøkelsen i Midt-Gudbrandsdal gir bl.a. informasjon om hvem fritidsboligeierne er, bruk av fritidsboligen, forbruk og hvilke behov de har i dag for infrastruktur, aktiviteter og handels- og tjenestetilbud. Den vil også avdekke utviklingstrekk og eventuelle endringer i markedsdata fra forrige gjennomførte undersøkelse i 2019.

Resultatene gir næringsliv og kommunene et beslutningsunderlag med hensyn til viktige vegvalg i forhold til fritidsboliginnbyggerne.

Det er gjennomført en spørreundersøkelse blant eiere og brukere av fritidsboliger i Midt-Gudbrandsdal for å få innspill til hvordan kommunene, næringslivet og øvrige aktører i regionen kan tilrettelegge på en god måte for fritidsboligeierne. Resultatene fra fritidsboligundersøkelsen gir bl.a. informasjon om hvem fritidsboligeieren er, hvilke behov de har for infrastruktur, aktiviteter, handels- og tjenestetilbud, og eventuelle planer for standardheving/renovering av fritidsboligen.

Det er gjennomført tilsvarende undersøkelser i regionen i 2012 og 2019, og resultatene fra 2022 kan dermed sammenlignes med tidligere år.

1.2. Metode

Spørreskjema

Spørreskjema er utarbeidet i samarbeid mellom Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal, representanter fra kommunene og Norsk Turistutvikling AS.

Metode og rekruttering av deltakere

Undersøkelsen ble gjennomført som en webbasert undersøkelse, dvs. at svarene ble registrert online via en nettløst.

Datainnsamling

Det ble sendt ut link til undersøkelsen via sms til ca. 8500 fritidsboligeiere i regionen i perioden 7.-16. mars 2022. Datainnsamlingsperioden var mars-april 2022.

Antall svar og kvalitet på svarene

Det kom inn 5 700 påbegynte svar. Herav har 75 prosent av respondentene fullført undersøkelsen. Det vil si at det foreligger 4 250 fullførte svar. Dette gir et meget godt grunnlag for analysene. Svarkjemaene er gjennomgående godt utfylte.

Databearbeiding

Bearbeiding av data, analysearbeid og utarbeidelse av rapport er foretatt av Norsk Turistutvikling AS. Resultatene presenteres samlet for hele regionen. For enkelte spørsmål/ problemstillinger er resultatene brutt ned på kommunenivå.

1.3. Fritidsboligstatistikk

På landsbasis er det nå 445 000 fritidsboliger. Innlandet er landets største fritidsboligfylke med til sammen 88 000 fritidsboliger.

Midt-Gudbrandsdalen er en betydelig fritidsboligregion, med til sammen 8 800 fritidsboliger.

ANTALL FRITIDSBOLIGER:

	År 2000	År 2010	År 2019	År 2022	Endring 2000-2022
Hele landet	347 726	398 884	434 809	445 513	28 prosent
Innlandet	66 720	77 330	86 266	87 718	31 prosent
Midt-Gudbrandsdal	5 906	7 281	8 205	8 808	49 prosent
<i>Ringebu</i>	<i>2 677</i>	<i>3 555</i>	<i>3 960</i>	4 369	<i>63 prosent</i>
<i>Sør-Fron</i>	<i>1 382</i>	<i>1 636</i>	<i>1 811</i>	1 924	<i>39 prosent</i>
<i>Nord-Fron</i>	<i>1 847</i>	<i>2 090</i>	<i>2 434</i>	2 515	<i>36 prosent</i>

Kilde: SSB.no

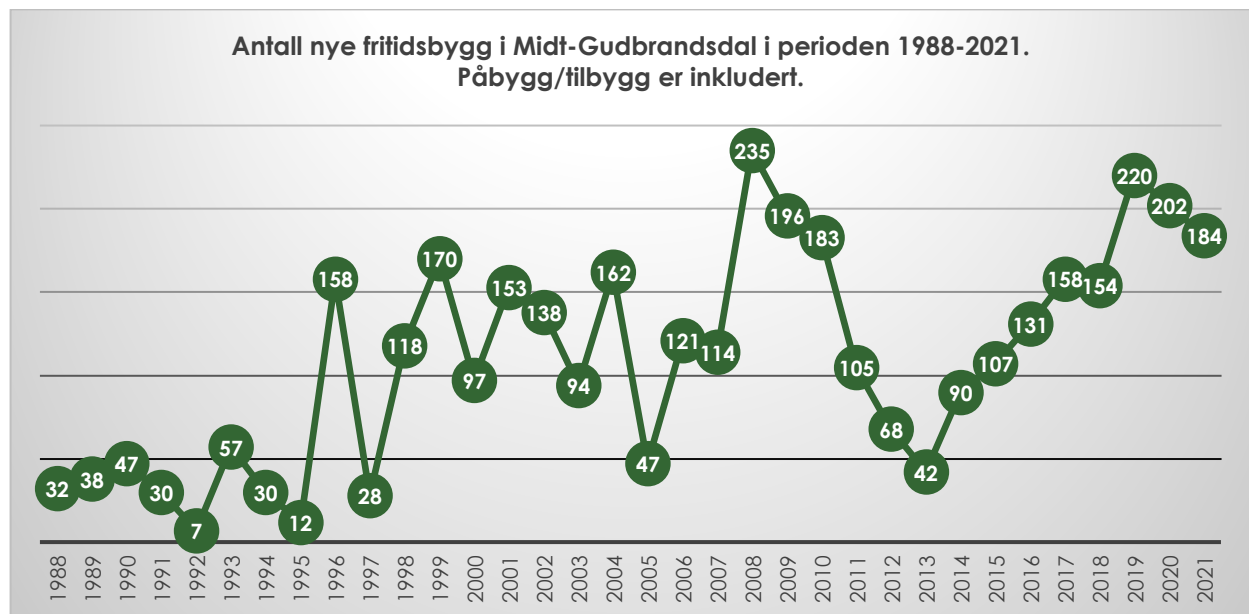

I Midt-Gudbrandsdalen har det vært en vekst på 49 prosent for fritidsboliger i perioden 2000-2022. Alle de tre kommunene i regionen har hatt en prosentvis høyere vekst enn både Innlandet og Norge som helhet.

Ringebu har flest fritidsboliger av Midt-Gudbrandsdal-kommunene, med nær 4 400 fritidsboliger, og det er også Ringebu som har hatt størst vekst med en økning på hele 63 prosent i perioden 2000-2022. Ringebu er landets 10. største fritidsboligkommune.

Sør-Fron med sine 1 900 fritidsboliger og Nord-Fron med sine 2 500 fritidsboliger har hatt en vekst i samme periode på henholdsvis 39 og 36 prosent.

I regionen som helhet er det 6 360 boliger. Dette betyr at det er flere fritidsboliger enn boliger. På kommunenivå har både Ringebu og Sør-Fron flere fritidsboliger enn boliger mens Nord-Fron har flere boliger enn fritidsboliger.

Kilde: SSB.no. Bearbeidet av Norsk Turistutvikling

Det har vært stor vekst i fritidsboligutbyggingen i Midt-Gudbrandsdal. Flest nye fritidsbygg kom i perioden 2008-2009, men med finanskrisen i 2009 gikk kurven stadig nedover frem til 2013. Fra 2014 har antall nye fritidsbygg igjen stadig økt. I perioden 2019-2021 er det igjen en ny «byggeboom». I løpet av disse tre årene er det fullført vel 600 nye fritidsbygg. I løpet av 25 års perioden 1996-2021 er det i gjennomsnitt satt opp 134 nye fritidsbygg pr. år.

Til sammenligning ble det satt opp/fullført totalt 11 boligbygg i regionen i 2021. I snitt ble det satt opp 31 nye boligbygg pr. år i perioden 2000-2021. Det betyr at det bygges langt flere fritidsboliger enn boliger i regionen.

2. Bakgrunnsdata – hvem er fritidsboligeieren

Bakgrunnsdata sier noe om hvem fritidsboligbrukerne er, i form av;

- alder
- barn i husholdningen
- bosted
- reiseavstand fra hjemsted til fritidsbolig

2.1. Eierskap

98,2 prosent av de som har svart på undersøkelsen eier fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdal, mens de resterende 1,8 prosent disponerer fritidsbolig i regionen. I rapporten blir benevnelsen «fritidsboligeier» benyttet om alle respondentene, dvs. for alle som har svart.

2.2. Kjønn

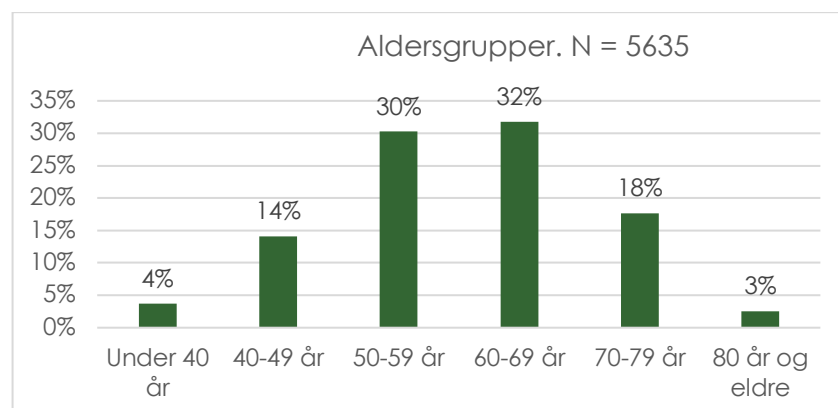
Blant de som har svart på undersøkelsen er 55,5 prosent menn og 45 prosent kvinner. 0,6 prosent krysset av for at de ikke ønsket ikke å svare.

2.3. Sivilstand

87,1 prosent av de som har svart på undersøkelsen er gift/samboer, mens 12,9 prosent er enslig.

2.4. Alder

Gjennomsnittlig alder på de som har svart på undersøkelsen er 60 år.

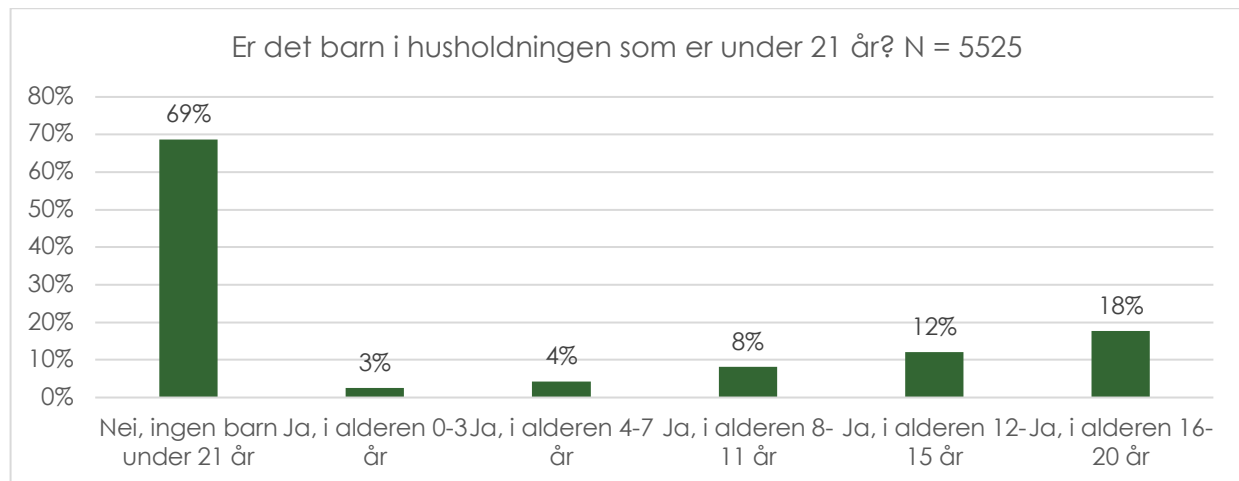
82 prosent av de intervjuede er 50 år eller eldre. Kun 4 prosent er under 40 år.

Det er en stor overvekt i aldersgruppen 50 år og eldre som har svart på undersøkelsen. Dette er omtrent som i undersøkelsen fra 2019. Erfaringer fra tilsvarende undersøkelser andre steder viser samme tendens til aldersfordeling.

2.5. Barn i husholdningen

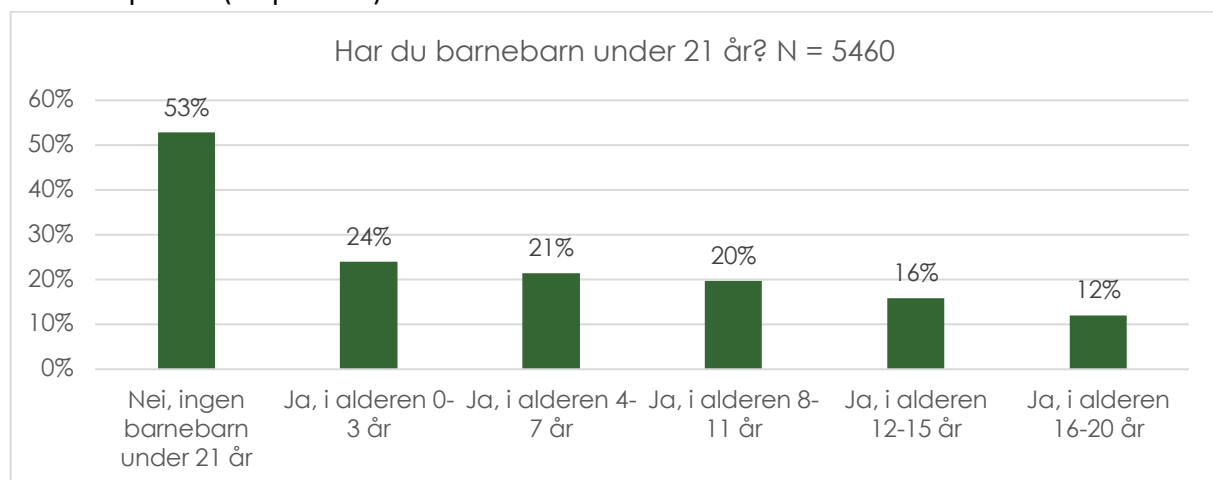
To av tre fritidsboligeiere (69 prosent) har ikke barn i husholdningen. Dette henger sammen med at majoriteten av fritidsboligeierne er over 50 år.

31 prosent har barn under 21 år i husholdningen. Av de som har barn er det flere som har eldre barn/ungdom enn mindre barn. 18 prosent av fritidsboligeierne har barn i alderen 16-20 år. Deretter synker andelen som har yngre barn jevnt etter aldersgruppene. 3 prosent har barn under 4 år.

2.6. Barnebarn

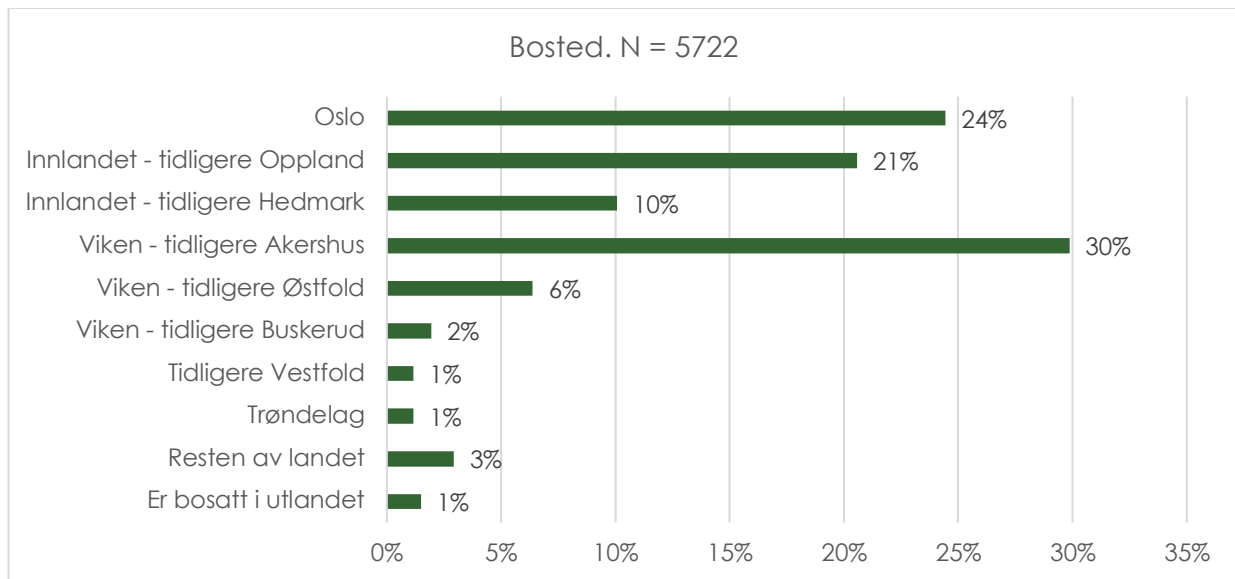
Nær halvparten (47 prosent) har barnebarn under 21 år.

24 prosent av fritidsboligeierne har barnebarn som er i aldersgruppen 0-3 år, og 21 prosent har barnebarn i alderen 4-7 år. Videre har 20 prosent av fritidsboligeierne barnebarn i alderen 8-11 år.

2.7. Bosted

Majoriteten av de intervjuede er bosatt i Østlandsområdet, og mange av disse er bosatt i områdene i og rundt Oslo.

Vel halvparten (54 prosent) er bosatt i Oslo og det tidligere fylket Akershus.

En av fem (21 prosent) er bosatt i tidligere Oppland. Deretter følger tidligere Hedmark med 10 prosent og tidligere Østfold med 6 prosent.

Lokalbefolkning

7,5 prosent av de som har svart på undersøkelsen er lokalbefolkning, dvs. at de har fast bostedsadresse i kommunene Ringebu, Sør-Fron eller Nord-Fron.

3. Om fritidsboligen

3.1. Fritidsboligens lokalisering

Det er her samlet noen eksempler fra andre besøks- og opplevelsessentre, som man kan få inspirasjon fra, eller som på andre måter er gode eksempler på konsept og opplevelser innenfor tradisjonshåndverk.

Svarene i undersøkelsen fordeler seg med følgende kommunevise fordeling:

- Ringebu 2 762 svar (52 prosent)
- Sør-Fron 1 325 svar (25 prosent)
- Nord-Fron 1 246 svar (23 prosent)

Tabellene nedenfor viser antall svar fra ulike fritidsboligdestinasjoner i Midt-Gudbrandsdalen:

Fritidsboligområder i Ringebu	Antall svar	Prosentvis fordeling av totalt antall
Venabygdsfjellet, Ringebu	891	16,7 %
Kvitfjell Vestside, Ringebu	472	8,8 %
Fåvang Østfjell, Ringebu	393	7,4 %
Kvitfjell Østside, Ringebu	285	5,3 %
Øksendalen/Ringebufjellet, Ringebu	273	5,1 %
Kvitfjell Varden, Ringebu	110	2,1 %
Bånsetra, Ringebu	77	1,4 %
Venåsen/Venåseter, Ringebu	75	1,4 %
Storfjell/Storfjellseter, Ringebu	60	1,1 %
Svinslåa, Ringebu	45	0,8 %
Annet område i Ringebu	81	1,5 %

Fritidsboligområder i Sør-Fron	Antall svar	Prosentvis fordeling av totalt antall
Gålå, Sør-Fron	732	13,7 %
Vendalen/Bålsætra, Sør-Fron	132	2,5 %
Lauvåsen, Sør-Fron	121	2,3 %
Espedalen, Sør-Fron	100	1,9 %
Fagerhøy, Sør-Fron	88	1,6 %
Baukholstulen, Sør-Fron	58	1,1 %
Annet område i Sør-Fron	94	1,8 %

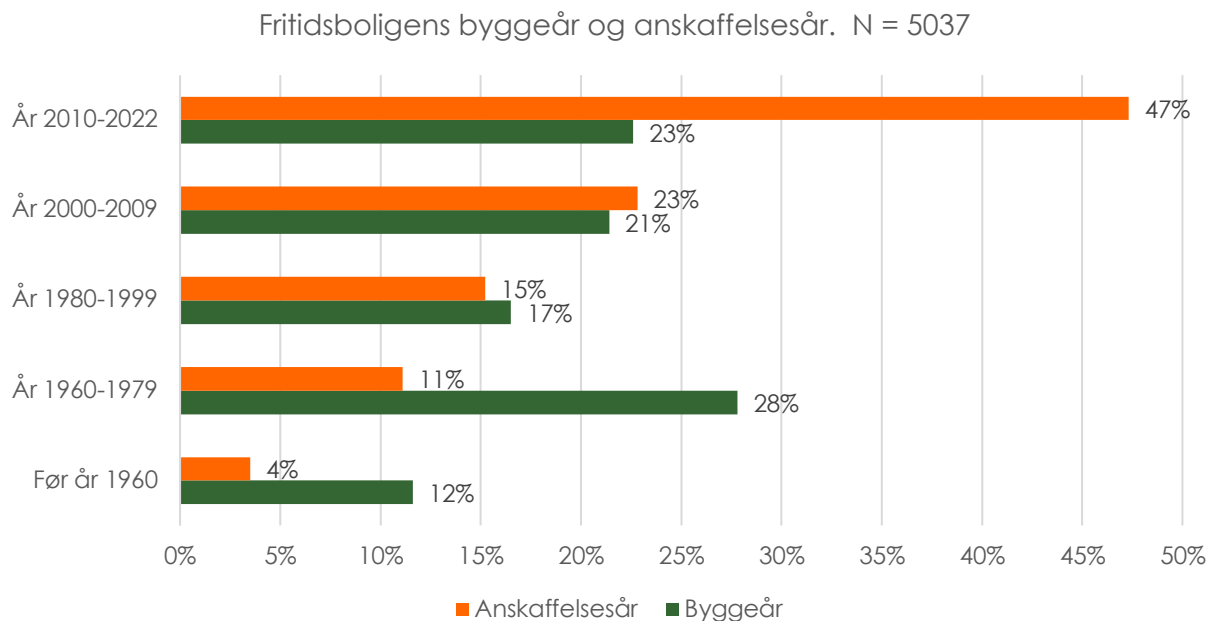

Fritidsboligområder i Nord-Fron	Antall svar	Prosentvis fordeling av totalt antall
Kvamsfjellet, Nord-Fron	503	9,4 %
Skåbu, Nord-Fron	328	6,1 %
Sørdorpfjellet, Nord-Fron	178	3,3 %
Fefor, Nord-Fron	125	2,3 %
Kvikne/Kviknehøgda, Nord-Fron	59	1,1 %
Annet område i Nord-Fron	53	1,0 %

3.2. Fritidsboligens byggeår og anskaffelsesår

Gjennomsnittlig byggeår for respondentenes fritidsbolig er 1988. Fritidsboligene ble gjennomsnittlig anskaffet/kjøpt av nåværende fritidsboligeiere en del år senere, i år 2004.

I undersøkelsen fra 2019 var gjennomsnittlig byggeår 1982, og gjennomsnittlig anskaffelsesår var 1997. I løpet av de siste tre år er det satt opp 600 nye fritidsboliger i regionen. Dette er med på å redusere gjennomsnittsalderen på fritidsboligene, og for når fritidsboligene er anskaffet.

40 prosent av fritidsboligene i undersøkelsen ble bygget før 1980, og ytterligere 17 prosent ble bygget før år 2000. Til sammen er 44 prosent av fritidsboligene bygget etter år 2000.

En del av fritidsboligene har skiftet eier etter at den ble bygget. 70 prosent av fritidsboligene ble anskaffet av nåværende eier i tidsperioden 2000-2022.

Nær halvparten (47 prosent) av fritidsboligene er anskaffet etter 2010 (enten kjøpt brukt eller bygget nye). Hele en av fem (20 prosent) har kjøpt eller bygget fritidsbolig i løpet av perioden 2019-2022.

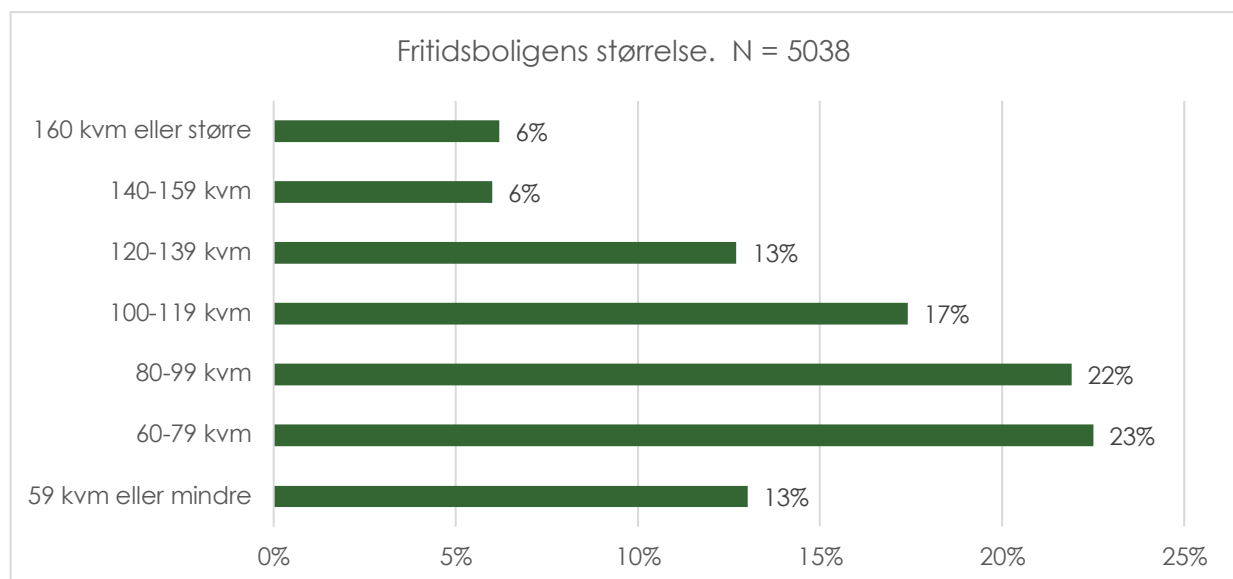
Gjennomsnittlig byggeår og anskaffelsesår fordelt på kommuner

Kommune	Fritidsboligens gj.sn. byggeår	Gj.sn. år for anskaffelse av fritidsboligen
Ringebu	1993	2006
Sør-Fron	1987	2004
Nord-Fron	1978	1999

Ringebu har de gjennomsnittlig nyeste fritidsboligene i Midt-Gudbrandsdal. Gjennomsnittlig byggeår for fritidsboligene i Ringebu er år 1993, mens gjennomsnittlig byggeår for fritidsboliger i Sør-Fron er 1987 og 1978 for Nord-Fron.

3.3. Fritidsboligens størrelse

Gjennomsnittlig størrelse på fritidsboligene er 97 m². I 2019 var gjennomsnittsstørrelsen 93 m², så gjennomsnittsstørrelsen har økt de siste år.

36 prosent av fritidsboligene er mindre enn 80 m², mens 39 prosent av fritidsboligene har en størrelse på 80-119 m². En av fire (25 prosent) er 120 m² eller større.

Tabellen viser prosentvis fordeling av størrelse fritidsboligene fordelt på byggeår:

Byggeår	Opp til 80 kvm	80-119 kvm	120 kvm eller mer
Før år 1980	57 %	33 %	10 %
År 1980-1999	44 %	40 %	16 %
År 2000-2019	15 %	44 %	41 %
År 2020-2022	14 %	41 %	46 %

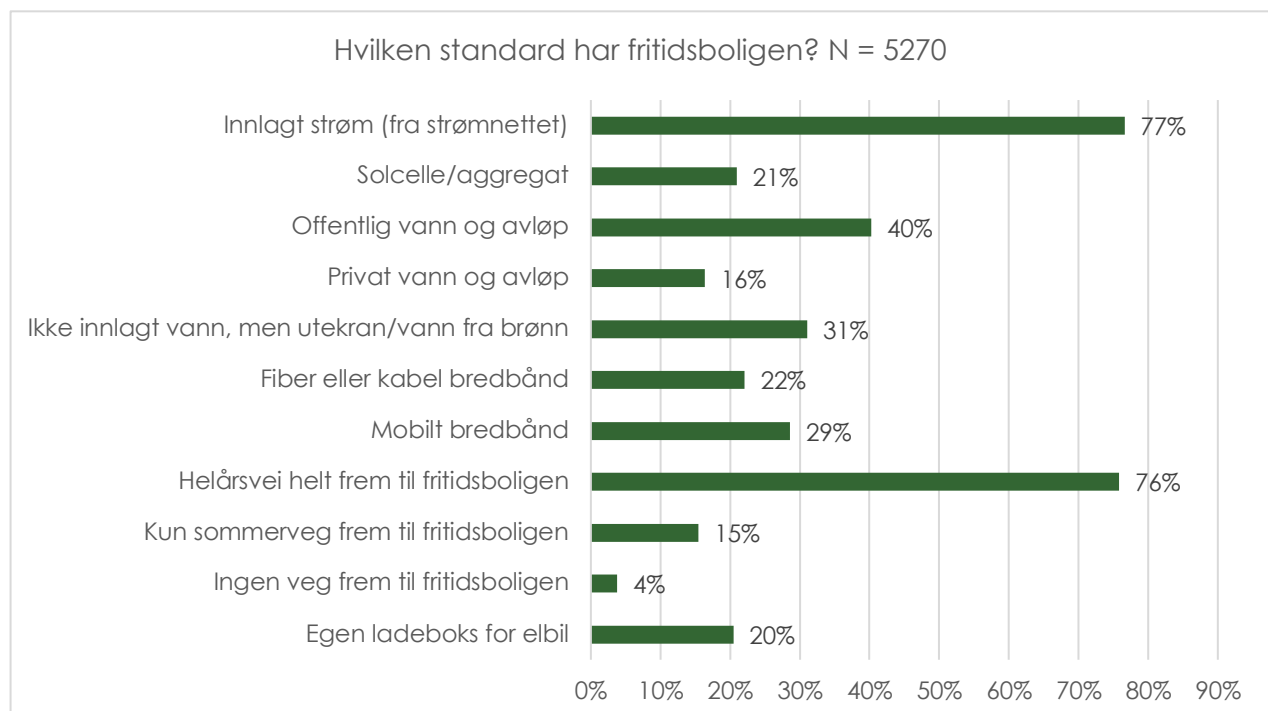
Som tabellen viser har 57 prosent av fritidsboligene bygget før 1980 en størrelse på 79 m² eller mindre, og kun 10 prosent av fritidsboligene har en størrelse på 120 m² eller mer. For fritidsboliger bygget etter år 2000 er det motsatt; 15 prosent av disse fritidsboligene har en størrelse på under 80 m², mens ca. 43 prosent er 120 m² eller større.

Gjennomsnittlig størrelse på fritidsboligene fordelt på kommuner

Kommune	Gjennomsnittlig størrelse på fritidsboligen	Gjennomsnittlig antall sengeplasser
Ringebu	100	8
Sør-Fron	96	8
Nord-Fron	90	8

Ringebu har i gjennomsnitt de største fritidsboligene, med en gjennomsnittlig størrelse på 100 m². I Sør-Fron er gjennomsnittshytta 96 m², mens den er på 90 m² i Nord-Fron. Fritidsboligene i Midt-Gudbrandsdalen har i snitt 8 sengeplasser hver.

3.4. Standard på fritidsboligen

Tre av fire (77 prosent) har innlagt strøm (fra strømmettet), mens 21 prosent har solcelle eller aggregat. I undersøkelsen fra 2019 var det 71 prosent som hadde innlagt strøm, så andelen fritidsboliger med innlagt strøm har økt i perioden 2019-2022.

Til sammen mer enn halvparten (56 prosent) har innlagt vann og avløp, enten via offentlig eller privat vann- og avløpssystem. Dette er også en økning fra 2019, da 46 prosent den gang hadde innlagt vann og avløp.

76 prosent har helårsvei frem til fritidsboligen, mens 15 prosent har kun sommervei. 4 prosent har ikke vei frem til fritidsboligen (verken sommer eller vinter).

22 prosent har internetttilgang via fiber eller kabel (bredbånd), mens ytterligere 29 prosent benytter mobilt bredbånd.

Tabellen viser andel som har innlagt strøm, vann og avløp og helårsvei fordelt på når fritidsboligen er bygget.

Byggeår	Innlagt vann og		
	Innlagt strøm	avløp*	Helårsvei
Før år 1980	58 %	27 %	56 %
År 1980-1999	74 %	46 %	80 %
År 2000-2019	93 %	86 %	91 %
År 2020-2022	95 %	95 %	92 %

*) Innlagt vann og avløp omfatter både fra kommunalt nett samt fra egen brønn og privat avløpsløsning.

Nyere fritidsboliger har gjennomgående høy standard med innlagt vann, avløp, strøm og helårsvei. Mens 95 prosent av fritidsboligene bygget i 2020 eller senere har innlagt vann, har kun 27 prosent av fritidsboligene bygget før 1980 det samme.

Tabellen nedenfor viser andel som har innlagt strøm, vann og avløp og helårsvei fordelt på fritidsboligens størrelse.

Byggeår	Innlagt vann og		
	Innlagt strøm	avløp*	Helårsvei
79 kvm eller mindre	57 %	25 %	61 %
80-119 kvm	83 %	64 %	80 %
120 kvm eller mer	94 %	91 %	91 %

*) Innlagt vann og avløp omfatter både fra kommunalt nett samt fra egen brønn og privat avløpsløsning.

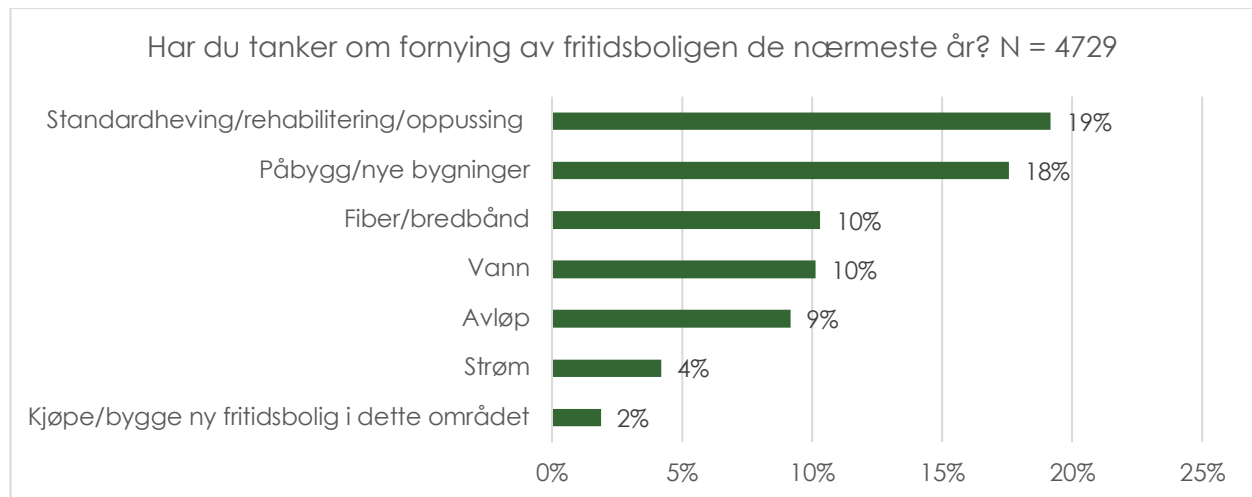
Større fritidsboliger har gjennomgående høy standard med innlagt vann, avløp, strøm og helårsvei. Mens 91 prosent av fritidsboligene som er 120 m² eller større har innlagt vann, har kun 25 prosent av fritidsboliger som er 79 m² eller mindre innlagt vann.

3.5. Standardheving/fornyning av fritidsboligen

45 prosent har planer om fornying og standardheving av fritidsboligen de nærmeste år.

I 2019 var det 60 prosent som hadde planer om fornying. Det er dermed noen færre som planlegger oppussing nå enn den gang. I perioden fra 2019 til i dag, 2022, har standarden på fritidsboligene økt, så det tyder på at mange har foretatt standardheving på fritidsboligen, som opprinnelig planlagt.

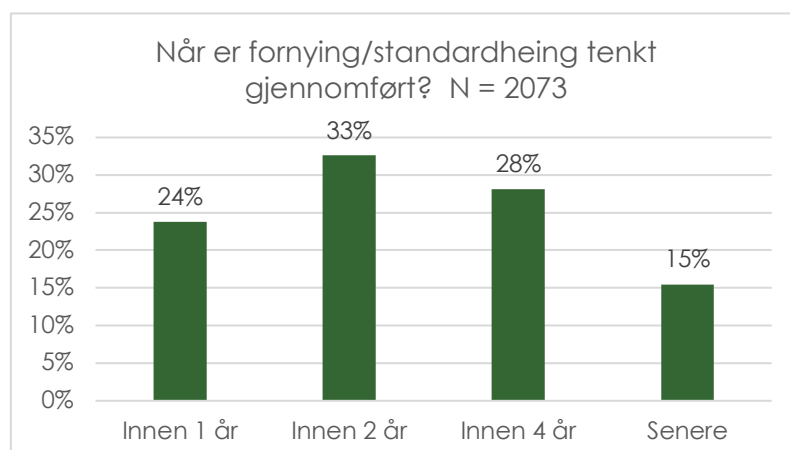
Det var mulig å krysse av for flere alternativer.

19 prosent ønsker å gjennomføre en generell standardheving eller oppussing av bygning og rom, mens 18 prosent tenker å bygge på fritidsboligen eller sette opp nye bygninger. Gjennomsnittlig størrelse for påbygget er 29 m².

Videre har 10 prosent tanker om å få innlagt vann og få installert fiber/bredbånd. 4 prosent ønsker å få innlagt strøm.

2 prosent vurderer å kjøpe eller bygge ny fritidsbolig i regionen.

Når er fornying/standardheving tenkt gjennomført

55 prosent av de som har planer om fornying, har planlagt å gjennomføre tiltakene innen 2 år, og 28 prosent innen 4 år.

4. Bruk av fritidsboligen

4.1. Antall bruksdøgn

Eget og venners/families bruk

Gjennomsnittlig brukes fritidsboligen følgende antall døgn:

- 29 døgn i perioden desember – mai
- 30 døgn i perioden juni – november
- Til sammen 59 døgn pr. år

Dette inkluderer både eget bruk og eventuelle venner/families bruk.

Utleie

Blant de som har svart på undersøkelsen, leier 5,6 prosent ut fritidsboligen på kommersiell basis. Dersom det sees på antall utleiedøgn blant de som leier ut fritidsboligen, gir det gjennomsnittlig 32 utleiedøgn årlig, herav 21 døgn i vintersesongen og 11 døgn i sommer- og høstsesongen.

Fordelt på alle fritidsboligene (både de som leier ut og de ikke leier ut), leies hver enkelt fritidsbolig ut i gjennomsnitt 2 døgn årlig.

Sum årlig bruk

Sum årlig bruk:

Til sammen brukes fritidsboligene ca. 61 døgn i året (inkl. eventuell utleie).

Årlig bruk av fritidsboligene øker stadig. I 2019 var fritidsboligene i bruk 57 døgn i året, mens årlig bruk i 2012 var 51.

Gjennomsnittlig bruksdøgn fordelt på kommuner

Kommune	Bruksdøgn vinter	Bruksdøgn sommer	Utleie	Sum årlig bruk
Ringebu	31	28	1,0	60
Sør-Fron	28	33	0,5	61
Nord-Fron	25	33	0,2	58

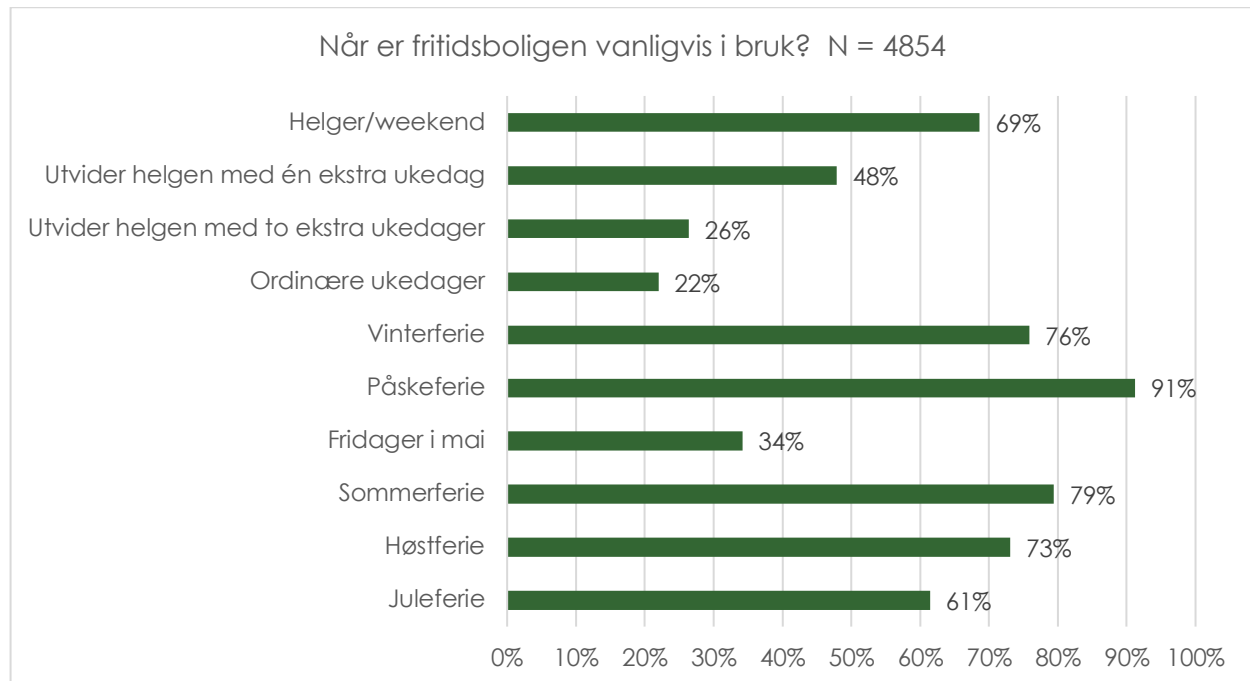
I Sør-Fron blir fritidsboligene brukt gjennomsnittlig 61 døgn i året, mens gjennomsnittlig bruksdøgn i Ringebu er 60 døgn. I Nord-Fron benyttes fritidsboligene 58 døgn i året.

Fritidsboligene i Ringebu brukes noe mer om vinteren enn om sommeren, mens det er motsatt i Sør-Fron og Nord-Fron.

4.2. Hvilke ferier er fritidsboligen i bruk

Fritidsboligene i Midt-Gudbrandsdalen brukes både i ferier og helger.

Svært mange, det vil si 91 prosent, bruker fritidsboligen i påsken. Videre bruker 80 prosent fritidsboligen i sommerferien, 76 prosent bruker den i vinterferien og 73 prosent i høstferien. 61 prosent tilbringer juleferien på fritidsboligen.

70 prosent bruker vanligvis fritidsboligen i helger. Og omtrent halvparten (48 prosent) utvider helgen med én ekstra ukedag. En av fem (22 prosent) bruker fritidsboligen også vanligvis fritidsboligen i ordinære ukedager.

Det er omtrentlig samme fordeling på bruken av fritidsboligen i ferier og i helger i denne undersøkelsen som i undersøkelsen fra 2019.

Bruk av fritidsboligen i ferier og helger i de tre Midtdals-kommunene

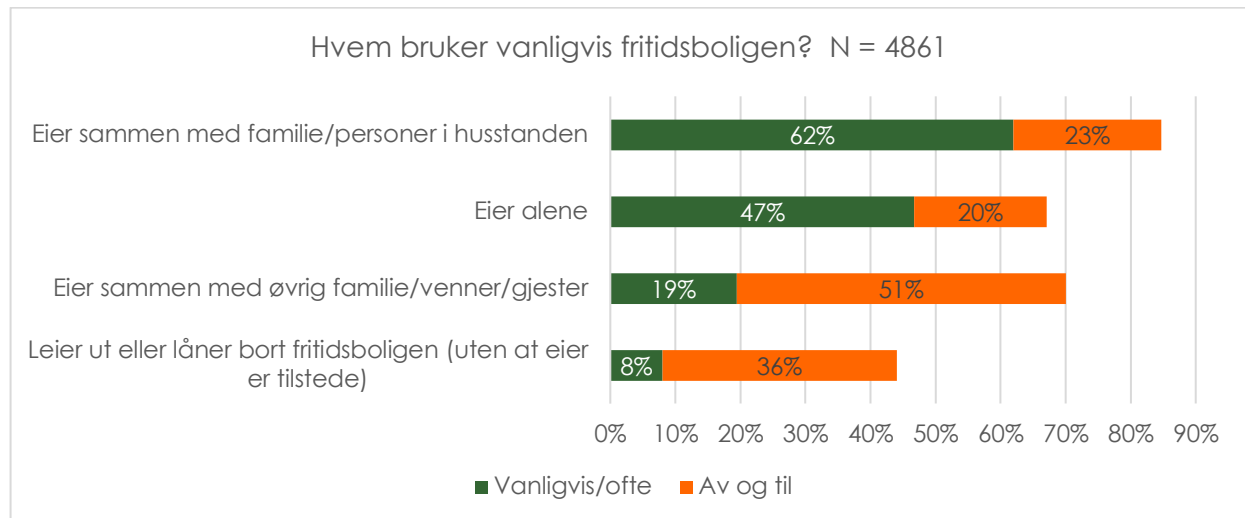
Kommune	Vinter-		Sommer-		Høstferie	Juleferie	Helger
	ferie	Påskeferie	ferie				
Ringebu	79 %	93 %	74 %		72 %	65 %	75 %
Sør-Fron	75 %	90 %	84 %		72 %	61 %	66 %
Nord-Fron	69 %	88 %	87 %		75 %	54 %	58 %

Fritidsboligene i Ringebu er noe mer i bruk i feriene om vinteren og i helgene enn fritidsboligene i Sør-Fron og Nord-Fron, mens det er motsatt i sommerferien.

4.3. Hvem bruker fritidsboligen

Det er i gjennomsnitt 3,4 personer i fritidsboligen under hvert opphold. Med ca. 8 800 fritidsboliger i Midt-Gudbrandsdal, gir det ca. 1,8 millioner gjestedøgn.

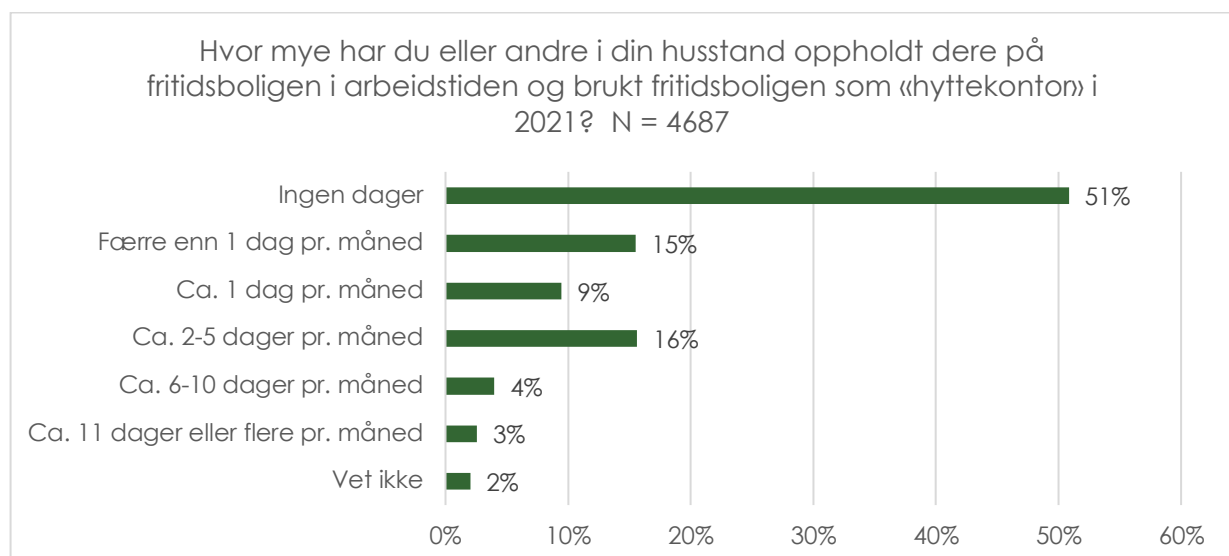

Det var mulig å krysse av for flere alternativer.

62 prosent er vanligvis på fritidsboligen sammen med familie (dvs. andre personer i husstanden). I tillegg er 19 prosent ofte på fritidsboligen sammen med øvrig familie eller andre gjester. 47 prosent er også ofte alene på fritidsboligen.

8 prosent låner ofte bort (til familie, venner og kjente) eller leier ut fritidsboligen til andre uten eier selv er til stede, og 36 prosent gjør dette av og til.

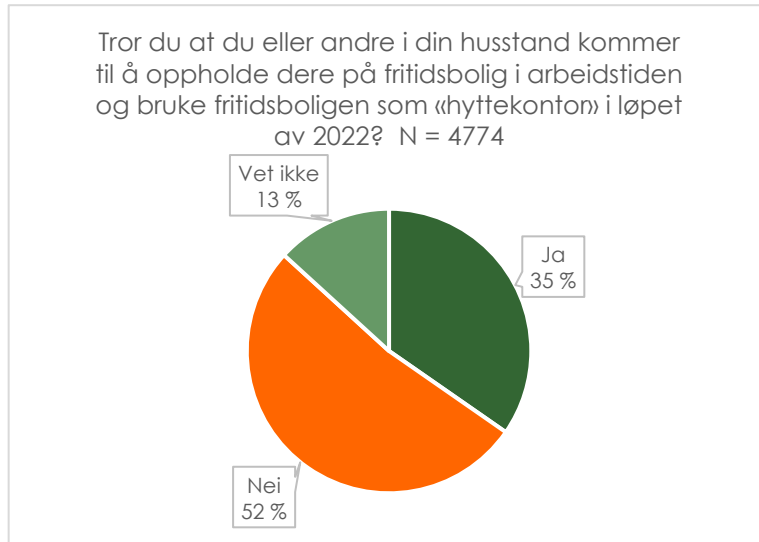
4.4. Hyttekontor

49 prosent har benyttet fritidsboligen som hyttekontor i løpet av 2021.

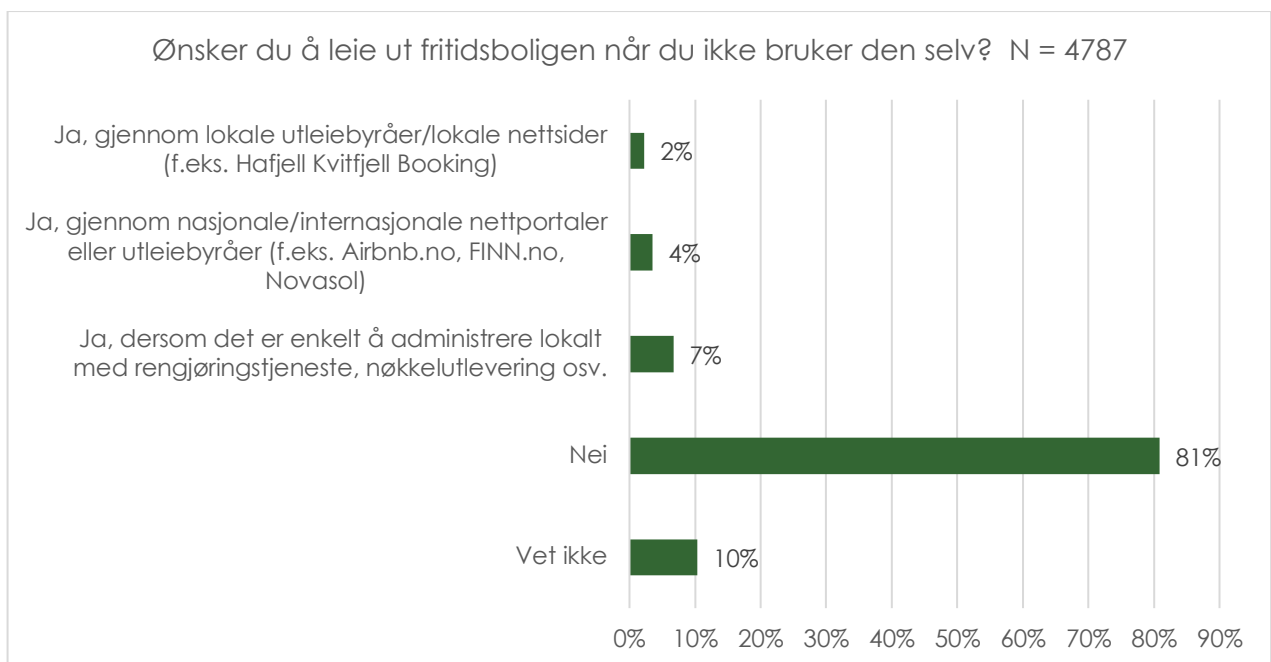

24 prosent har benyttet fritidsboligen som «hyttekontor» 1 dag eller mindre pr. måned, mens 16 prosent har hatt hyttekontor ca. 2-5 dager pr. måned. Til sammen 7 prosent har hatt hyttekontor 6 dager eller mer pr. måned i 2021.

Det er antakeligvis noen færre som vil benytte seg av fritidsboligen som «hyttekontor» i 2022. Det er likevel ca. en av tre (35 prosent) som kommer til å oppholde seg på fritidsboligen i arbeidstiden og jobbe derfra.

4.5. Utleie

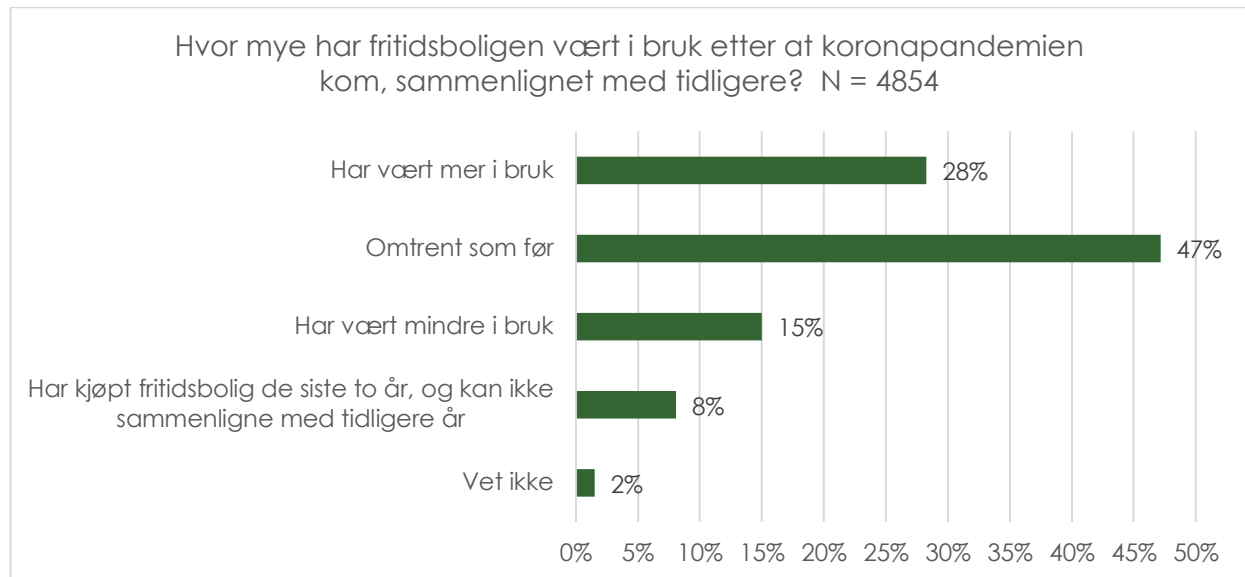

9 prosent ønsker å leie ut fritidsboligen, i tillegg til at 10 prosent har svart vet ikke. 5,6 prosent leier den ut i dag. Til sammenligning var det 4,7 prosent som leide ut fritidsboligen i 2019 og 2 prosent i 2012.

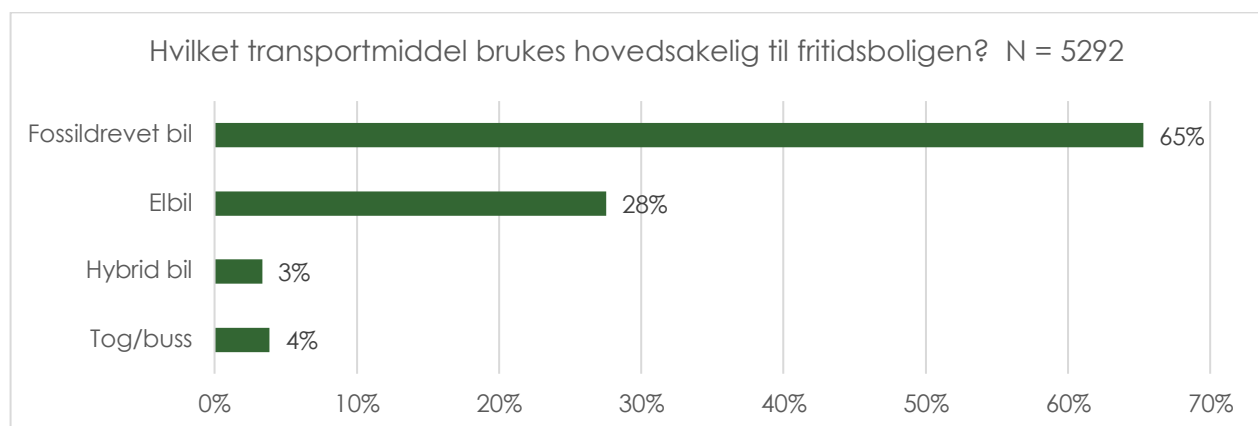
I tillegg til de 6 prosent som leier ut i dag, er det altså ytterligere 3 prosent til som ønsker å leie ut. Videre har 10 prosent svart vet ikke, noe som kan bety at det er ytterligere utleiepotensial dersom det legges til rette for praktiske tjenester knyttet til utleie.

4.6. Bruk av fritidsboligen i koronatiden

Nesten halvparten (47 prosent) mener at fritidsboligen under koronatiden har vært i bruk omtrent som tidligere år. 28 prosent har brukt fritidsboligen mer under pandemien. 15 prosent oppgir at de har brukt fritidsboligen mindre.

4.7. Transport til fritidsboligen

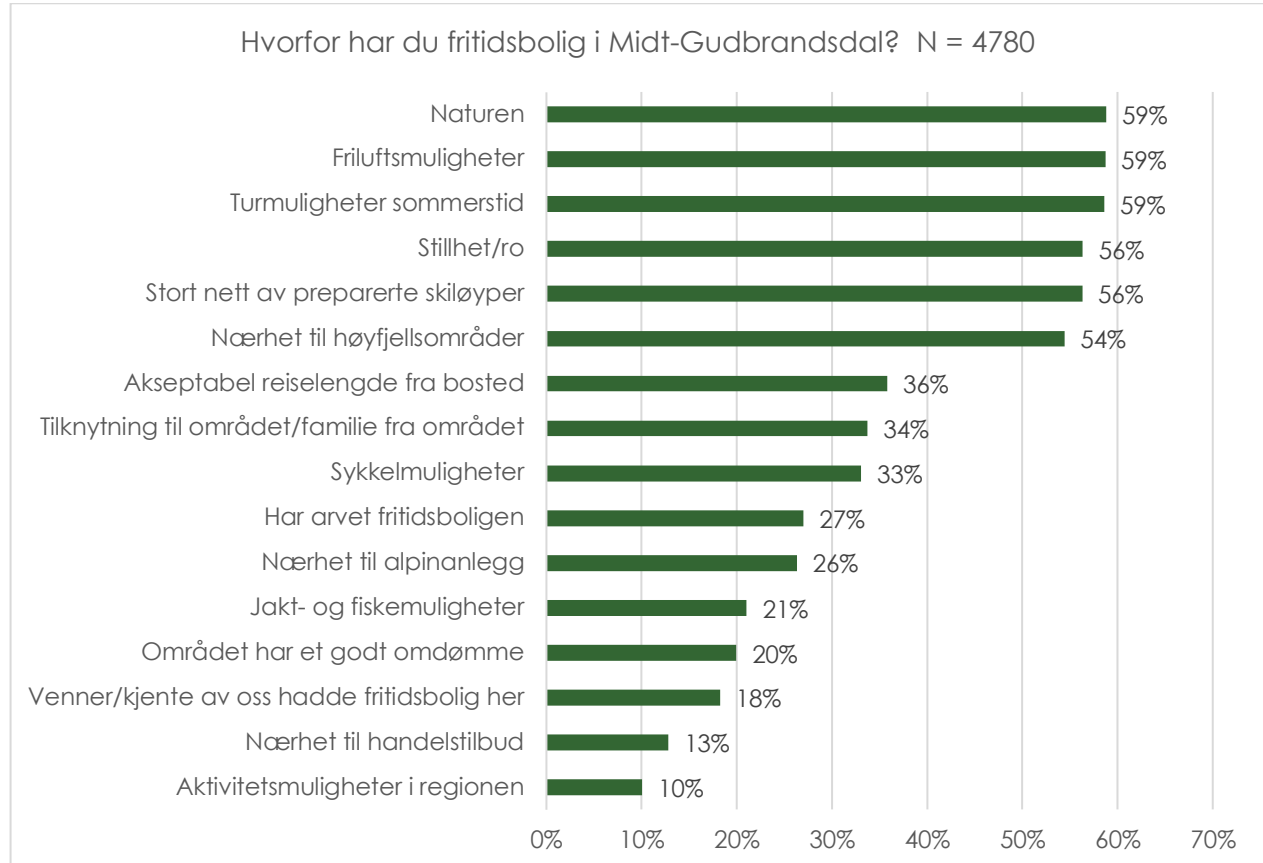
Majoriteten (til sammen 96 prosent) bruker bil når de skal til fritidsboligen. Det er flest som kjører fossildrevet bil (65 prosent), mens 28 prosent kjører elbil og 3 prosent hybrid bil.

4 prosent velger å kjøre kollektivt med tog eller buss til fritidsboligen.

5. Aktiviteter og arrangement

5.1. Hvorfor fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdal

Det var mulig å krysse av for flere alternativer. Total prosentsum blir derfor høyere enn 100 prosent.

De viktigste årsakene til at respondentene har fritidsbolig i området, er;

- naturen (59 prosent)
- friluftsmuligheter (59 prosent)
- turmuligheter sommerstid (59 prosent)
- stillhet/ro (56 prosent)
- stort og allsidig nett av preparerte skiløyper (56 prosent)
- nærhet til høyfjellsområder (54 prosent)

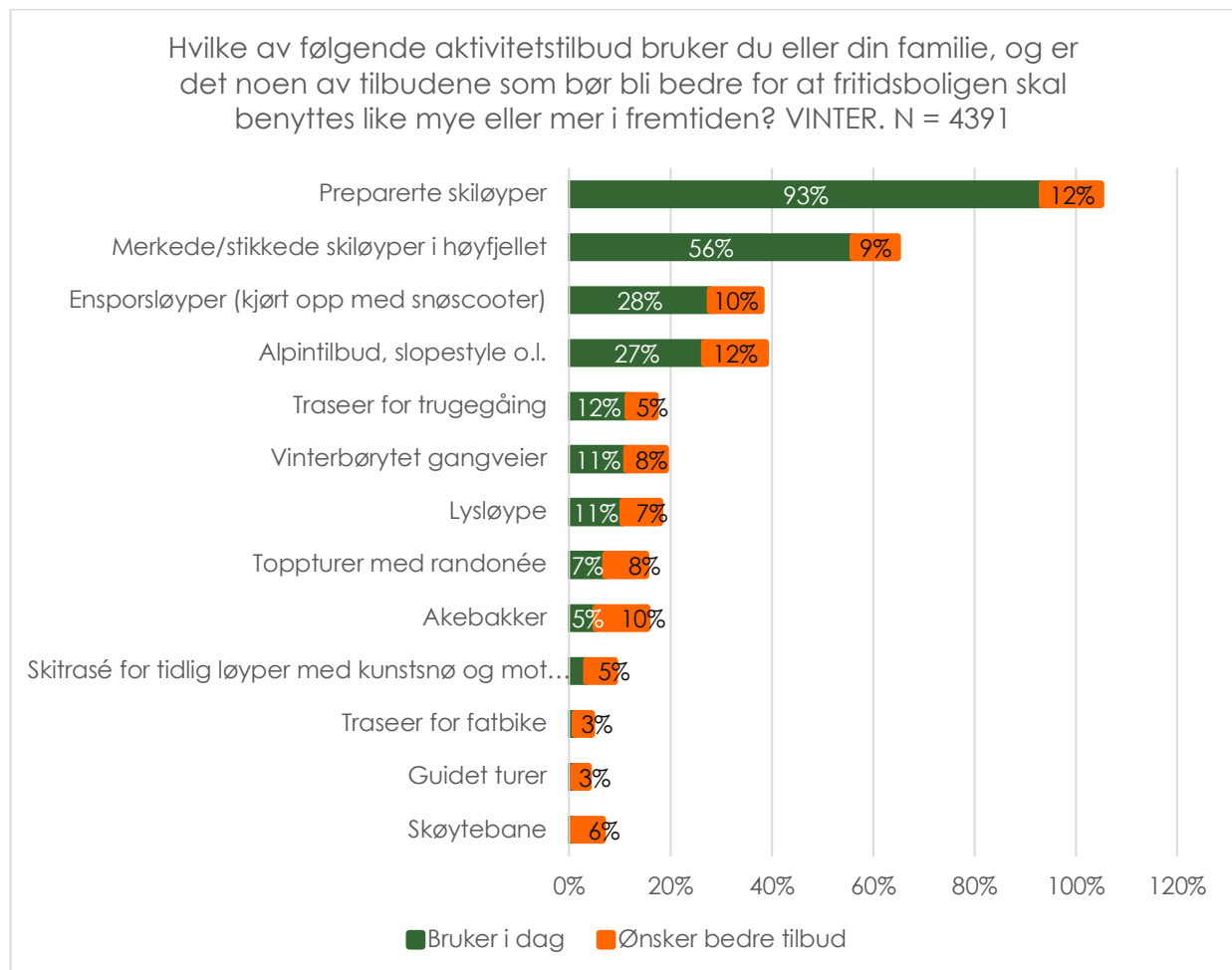
Dette er omtrent det samme som i undersøkelsen fra 2019.

Utsagn fra noen av respondentene:

- «Værestabilt, som regel godt med snø. Lite mygg og frodige områder»
- «Det er himmelrike på jord»
- «Store muligheter for utflukter. Ligger dessuten midt mellom Oslo og Trondheim.»
- «Opprinnelig fra Gudbrandsdalen»
- «Billige tomter»

5.2. Vinteraktiviteter

Nesten alle (93 prosent) bruker skiløypene om vinteren, mens 56 prosent følger merkede/stikkede skiløyper i høyfjellet.

Når det kommer til ønsker for hva som bør bli bedre, er det 12 prosent som ønsker at skiløypene skal bli enda bedre. Det er også 12 prosent som ønsker bedre alpintilbud. 10 prosent ønsker akebakker, og samme andel ønsker også bedre tilbud av ensporsløyper som er kjørt opp med snøscooter.

Bruk og ønsker for vinteraktiviteter fordelt på fritidsboligkommune:

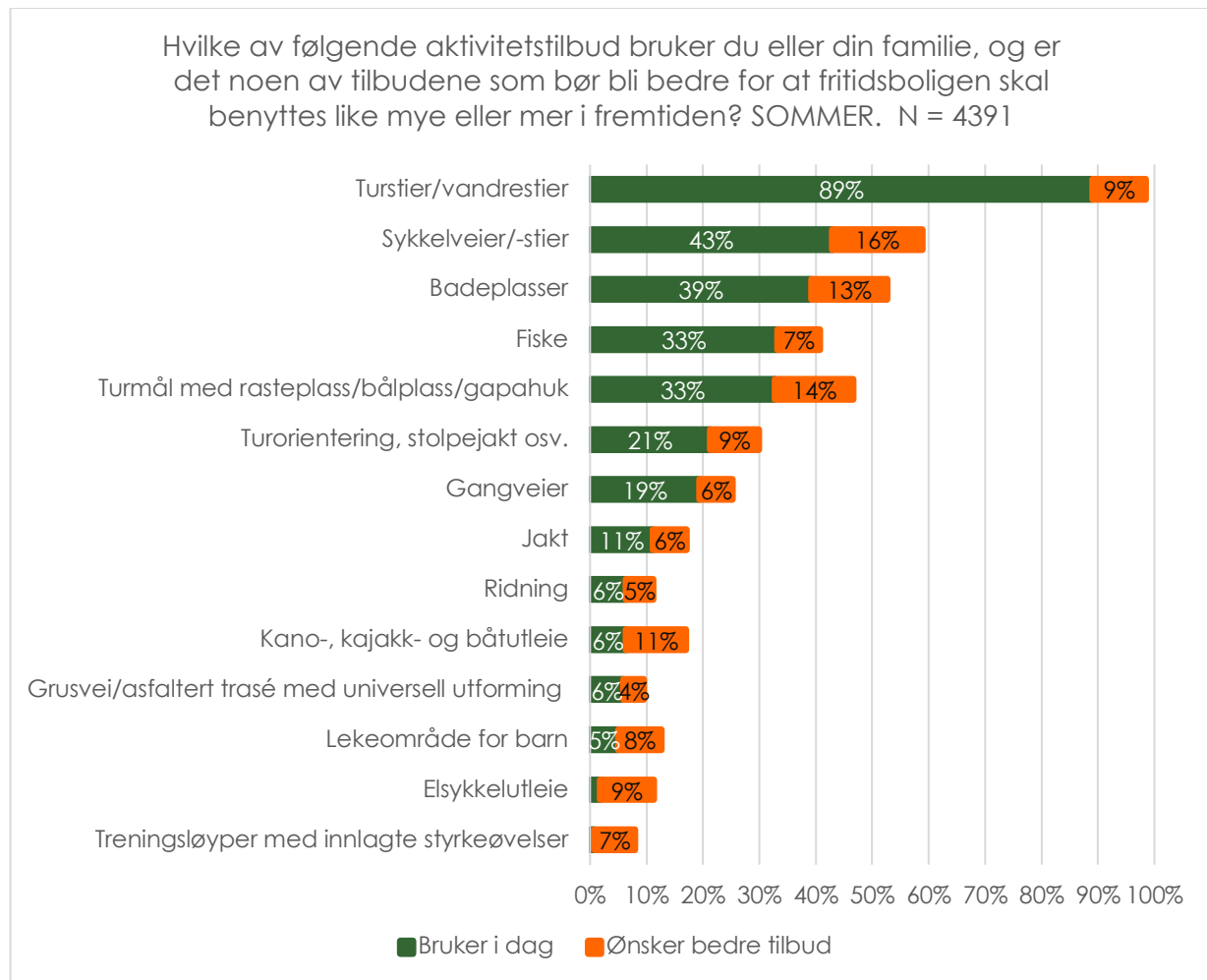
Aktivitet	Ringebu		Sør-Fron		Nord-Fron	
	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud
Preparerte skiløyper	94 %	12 %	95 %	7 %	91 %	14 %
Merkede skiløyper i høyfjellet	60 %	9 %	47 %	6 %	57 %	11 %
Ensporsløyper	23 %	9 %	21 %	8 %	47 %	14 %
Alpintilbud, slopestyle o.l.	35 %	10 %	27 %	22 %	8 %	6 %
Traseer for trugegåing	12 %	6 %	12 %	5 %	11 %	5 %
Toppturer med randonée	9 %	11 %	5 %	6 %	5 %	4 %
Akebakker	5 %	12 %	6 %	11 %	6 %	5 %

Det er ingen store forskjeller i bruken av preparerte skiløyper og merkede skiløyper blant fritidsboligbrukerne i de tre kommunene. Når det gjelder ensporsløyper derimot, er det betydelig flere fritidsboligbrukere i Nord-Fron (47 prosent) enn i de to andre kommunene som bruker et slikt tilbud (23 prosent i Ringebu og 21 prosent i Sør-Fron). Og motsatt når det gjelder alpintilbud. Mens 35 prosent i Ringebu og 27 prosent i Sør-Fron bruker alpintilbudene, er det kun 8 prosent i Nord-Fron som benytter seg av alpintilbud i regionen.

5.3. Sommeraktiviteter

Turstier og vandrestier er viktigste aktivitetstilbud i barmarksesongen. 89 prosent av fritidsboligeierne bruker turstier i Midt-Gudbrandsdalen. Videre bruker 43 prosent seg av sykkelveier og sykkelstier i regionen, og 39 prosent benytter seg av badeplasser.

Når det gjelder hva fritidsboligbrukerne ønsker skal bli forbedret, er det 16 prosent som ønsker bedre tilbud av sykkelveier og sykkelstier. 14 prosent ønsker flere/bedre turmål med rasteplass/ bålplass/gapahuk osv. I tillegg er det 13 prosent som ønsker bedre/flere badeplasser.

Bruk og ønsker for sommeraktiviteter fordelt på fritidsboligkommune

Aktivitet	Ringebu		Sør-Fron		Nord-Fron	
	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud
Turstier	86 %	10 %	91 %	8 %	94 %	9 %
Turmål med rasteplass/gapahuk	26 %	17 %	42 %	11 %	38 %	9 %
Sykkelveier	36 %	21 %	53 %	10 %	48 %	10 %
Badeplasser	30 %	17 %	48 %	11 %	51 %	8 %
Fiske	29 %	8 %	37 %	6 %	39 %	8 %
Turorientering/ stolpejakt	24 %	8 %	20 %	7 %	17 %	10 %
Gangveier	17 %	6 %	27 %	7 %	17 %	4 %
Kano-, kajakk- og båtutleie	5 %	12 %	10 %	9 %	5 %	10 %
Elsykkelutleie	1 %	12 %	4 %	6 %	2 %	7 %

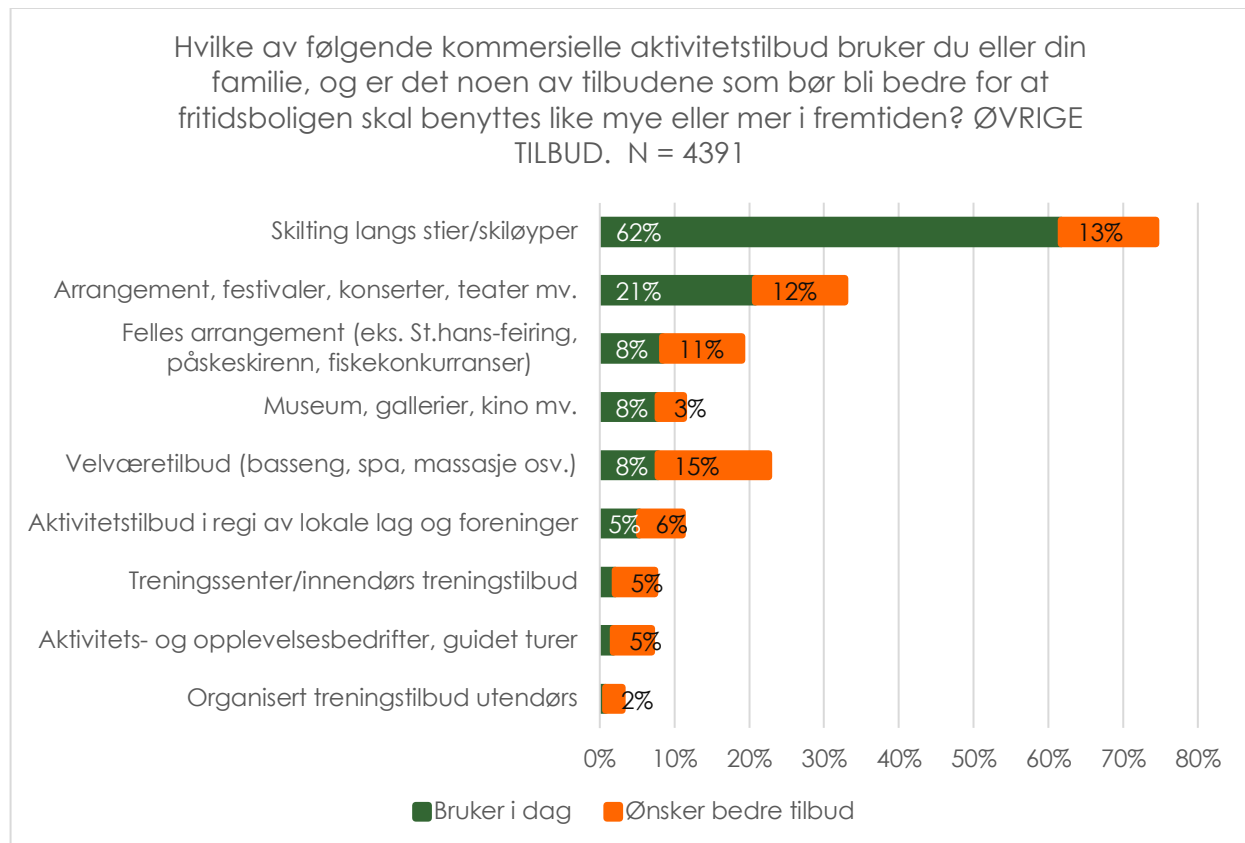
Turstier blir brukt av fritidsboligbrukere fra alle tre kommunene.

21 prosent av fritidsboligbrukerne i Ringebu ønsker bedre sykkelveier. Dette skiller seg noe ut fra fritidsboligbrukere fra Sør-Fron Nord-Fron, der 10 prosent fra disse fritidsboligkommunene ønsker bedre sykkelveier.

Fritidsboligbrukerne i Ringebu ønsker også bedre tilbud av turmål med rasteplass/gapahuk, og bedre badeplasser. 12 prosent av fritidsboligbrukerne fra Ringebu ønsker også bedre tilbud av kano- og kajakkutleie, samt elsykkelutleie.

5.4. Øvrige aktivitetstilbud

Skilting er viktig for mange fritidsboligbrukere (62 prosent), og 13 prosent ønsker enda bedre skilting. Ellers er det et ønske fra 15 prosent om mer velværetilbud, som f.eks. svømmebasseng, spa og massasje.

Bruk og ønsker for øvrige helårsaktiviteter fordelt på fritidsboligkommune:

Aktivitet	Ringebu		Sør-Fron		Nord-Fron	
	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud	Bruker i dag	Ønsker bedre tilbud
Skilting	60 %	14 %	66 %	10 %	62 %	13 %
Arrangement, festivaler, konserter	12 %	14 %	38 %	9 %	22 %	10 %
Museum, gallerier, kino mv.	10 %	4 %	7 %	3 %	5 %	3 %
Velværetilbud	8 %	16 %	8 %	17 %	7 %	10 %
Felles arrangement (eks. St.Hans-feiring, påskeskirenn)	8 %	10 %	9 %	13 %	8 %	9 %

Fritidsboligbrukere fra Sør-Fron og Nord-Fron deltar i større grad på arrangementer osv. enn fritidsboligbrukere fra Ringebu. Dette kan imidlertid være påvirket av færre arrangement i 2020 og 2021 pga. koronapandemien.

5.5. Fellesgodefinansiering

«Hvor mye betaler du til løypelag, hyttevel eller andre lokale organisasjoner pr. år for å opprettholde skiløyper, turstier, sykkeltraseer eller andre fellesgodetiltak i ditt fritidsboligområde?»

Fritidsboligeierne betaler i gjennomsnitt 1 113 kroner til lokalt løypelag. Dette beløpet gjelder for de som betaler til løypelag (2255 respondenter oppga beløp).

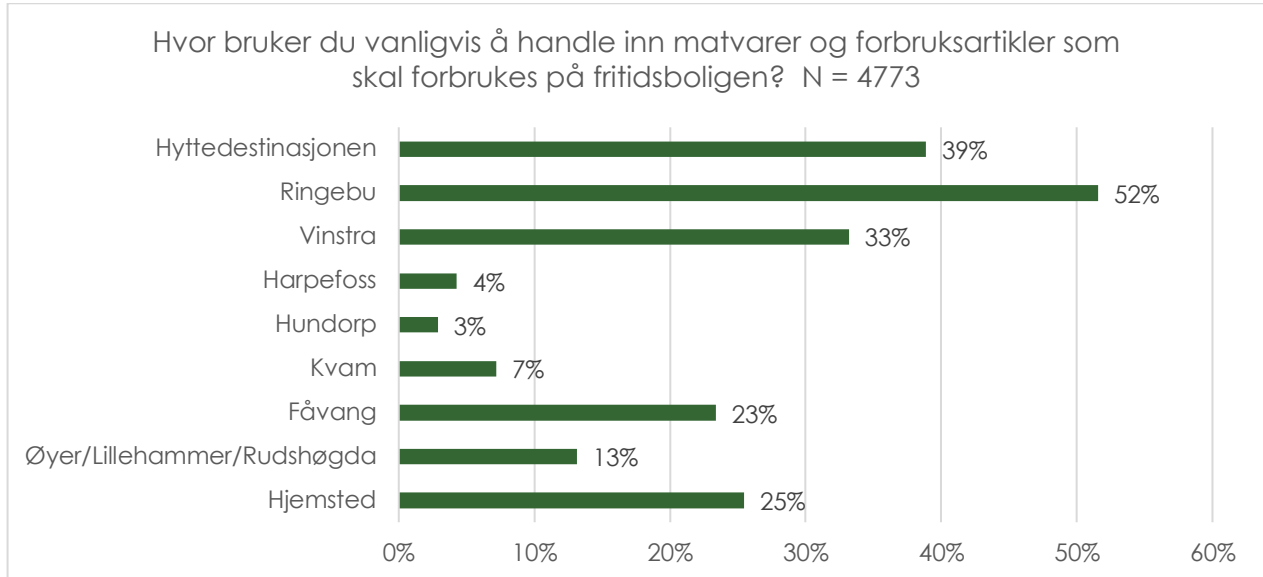
I tillegg var det flere som oppga at de betaler, men ikke husker beløpet. Det var også noen som oppga at de ikke betaler fordi de ikke går på ski eller bruker fritidsboligen om vinteren.

Fritidsboligeierne betaler i gjennomsnitt 2 318 kroner til lokal hyttevelforening. Dette beløpet gjelder for de som betaler til hyttevelforening (1669 respondenter oppga beløp). Flere har oppgitt at dette inkluderer brøyting, og flere har også oppgitt at beløpet inkluderer innbetaling til løypelag.

6. Handels- og servicetilbud

6.1. Innkjøpssted av matvarer og forbruksartikler

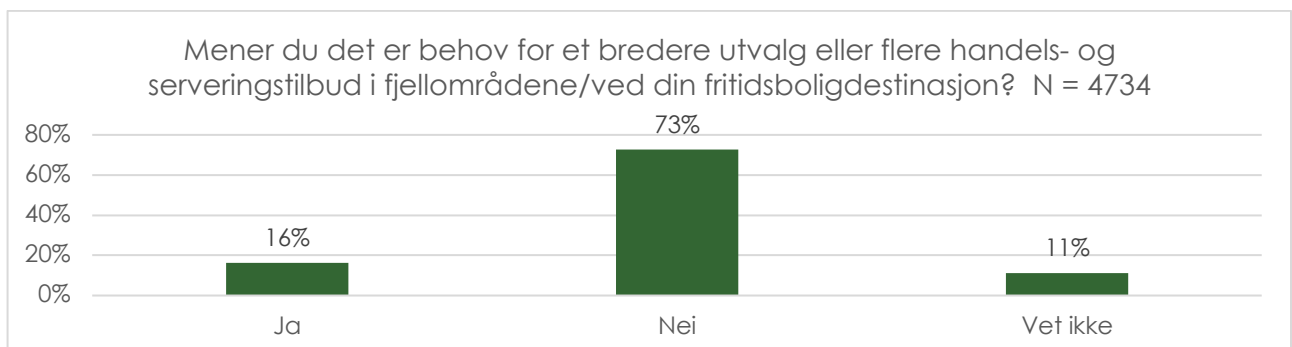

Det var mulig å krysse av for flere alternativer. Total prosentsum blir derfor høyere enn 100 prosent.

Fritidsboligeierne handler gjerne inn matvarer og andre forbruksartikler lokalt, enten på fritidsboligdestinasjonen/fjellet eller på nærmeste lokale matvareforretning i bygda. 39 prosent oppgir at de handler inn på hyttedestinasjonen. Videre handler 52 prosent ofte på Ringebu og 33 prosent på Vinstra.

Det er noen flere som handler inn matvarer på Fåvang i denne undersøkelsen (23 prosent) sammenlignet med undersøkelsen i 2019 (hvor det da var 18 prosent som oppga Fåvang som innkjøpssted). Ellers er det omtrent samme prosentandel på de de ulike innkjøpsstedene i de to undersøkelsene.

6.2. Behov for flere handels- og serveringstilbud

16 prosent mener det er behov for flere eller bredere utvalg av handels- og serveringstilbud i fjellområdene eller ved fritidsboligdestinasjonen.

Handel- og serveringstilbud i Ringeby kommune

19 prosent av fritidsboligeierne i Ringeby kommune mener det er behov for flere eller bredere utvalg av handels- og serveringstilbud.

Hva savnes av handels- og serveringstilbud i Ringeby (hele kommunen):

- Dagligvareforretning ved Kvitfjell Vest
- Flere serveringssteder i Kvitfjell
- Pub/bar med matservering og langåpent i Ringeby sentrum
- Matvarebutikk ved Kvitfjell øst
- Ferskvarer (i matvarebutikkene)
- Restaurant på toppen (Kvitfjell)
- Afterski på toppen (Kvitfjell)
- Hotell ved Kvitfjell Vest
- Søndagsåpen butikk
- Sportsbutikk med mer utvalg
- Åpen seter
- Tur-destinasjon med servering
- Bakeri på fjellet
- Fersk fisk og skalldyr
- Kafé på Bånsætra
- Servering ved Skotten seter
- Flere tilbud i Fåvang (eks. apotek, Vinmonopol)
- Søndagsåpent på Fåvang
- Serveringstilbud i Skjerdingen/Storfjellet
- Italiensk pizzeria
- Kiosk eller lignende på Fåvangfjellet
- Levering av medisiner
- Savner en Coop Mega eller Meny
- Jernvare
- Større utvalg av elektrisk utstyr
- Pizzalevering (Kvitfjell Varden)
- Ferske bakervarer levert på døra
- Vanlig dagligvarebutikk
- Flere ladestasjoner
- Clas Ohlson, Nille osv.
- Interiørbutikk
- Skobutikk

Handel- og serveringstilbud i Sør-Fron kommune

17 prosent av fritidsboligeierne i Sør-Fron kommune mener det er behov for flere eller bredere utvalg av handels- og serveringstilbud.

Hva savnes av handels- og serveringstilbud i Sør-Fron (hele kommunen):

- Kafé/serveringssted med øl og vin-servering ved Lauvåsen
- Gjenåpne Lauvåsen Fjellstue
- Servering på Gålå skistadion
- Serveringssteder tilknyttet skiløyper og sykkelruter
- Bakervarer
- Kafé på Fagerhøy
- Sportsutstyr i Skåbu
- Gjenåpne Gålå Høyfjellshotell
- Spisesteder av kvalitet på Gålå
- Espedalen handel
- Flere butikker i fjellområdene/nær hyttene
- Serveringstilbudene bør være åpne også når Innlandet har ferie (ikke kun når Oslo/Viken har ferie)
- Afterski og pub
- Flere restauranter og spisesteder
- Parfumeri
- Økologiske varer og helsekost
- Klesbutikker
- Møbelforretninger

Handel- og serveringstilbud i Nord-Fron kommune

9 prosent av fritidsboligeierne i Nord-Fron kommune mener det er behov for flere eller bredere utvalg av handels- og serveringstilbud.

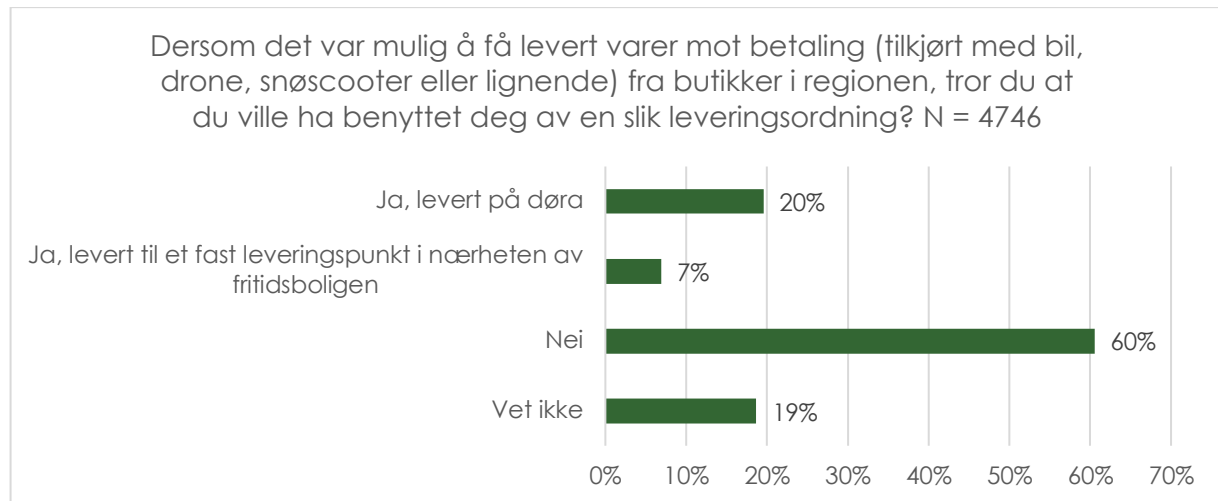
Hva savnes av handels- og serveringstilbud i Nord-Fron (hele kommunen):

- Flere serveringstilbud
- Servering på Rondablikk, Raphamn og Peer Gynt-hytta
- Bakeri
- Seter-servering i ski-/gangavstand fra hytteområde (eks. Luseby)
- Større matbutikk på Skåbu
- Lengre åpningstider på fredager
- Flere ladestasjoner ved handelssenter/butikker
- Rabatt hos byggevareforretninger for hytteeiere
- Bedre utvalg av matvarer
- Bedre tilbud av restauranter og take-away på Kvamsfjellet
- Flere spisesteder på Gålå

- Vasking av klær
- Kafeer og liv i gamle Vinstra sentrum
- Lokale råvarer av fisk, vilt, lokalt kjøtt og bakervarer
- Velassortert matbutikk
- Jakt og fiske-butikk
- Turmål med varmetue/servering
- Antikvitetshandel på Vinstra

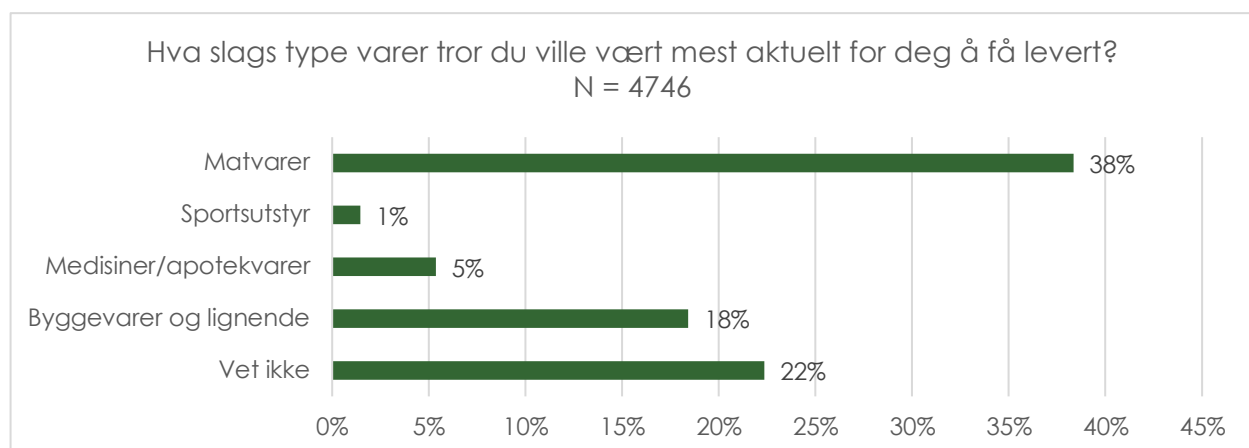
6.3. Leveringstjeneste

Det var mulig å krysse av for flere alternativer. Total prosentsum blir derfor høyere enn 100 prosent.

En av fem (20 prosent) av fritidsboligeierne tror de ville ha benyttet seg av en leveringsordning av varer fra butikkene i regionen. Dette er varer som eventuelt kan leveres til fritidsboligen med bil, drone, snøscooter eller lignende.

Ser man på fordelingen på kommunenivå, er det 22 prosent fra Ringebu som kan tenke seg å benytte seg av en leveringsordning, mens 17 prosent fra Sør-Fron og 16 prosent fra Nord-Fron kan tenke seg dette.

38 prosent kan tenke seg å få levert matvarer, mens 18 prosent kan tenke seg å få levert byggevarer og lignende. 5 prosent ønsker å få levert medisiner og andre apotekvarer.

7. Forbruk

7.1. Beregninger og forutsetninger

Anslag for økonomisk forbruk fra fritidsboligbrukerne

Respondentene i undersøkelsen ble bedt om å oppgi følgende forbruk:

- Investeringer/kjøp av større varer og tjenester relatert til selve fritidsboligen for året 2021. Dette innbefatter bl.a. håndverkstjenester, vaktmestertjenester, innkjøp av møbler, redskap og byggevarer. Her ble respondentene bedt om å oppgi beløp for varer/tjenester fordelt på det som er kjøpt i Midt-Gudbrandsdalen og varer/tjenester kjøpt andre steder. Oppføring av nye fritidsboliger (i 2021 og 2022) er tatt ut av datagrunnlaget. Forbruket skal gjenspeile et gjennomsnittlig nivå for oppussings- og investeringskostnader for eksisterende fritidsboliger.
- Forbruk av matvarer, servering, aktiviteter og øvrig forbruk ved siste opphold, fordelt på kjøp i Midt-Gudbrandsdalen og kjøp andre steder. Her skulle det også oppgis antall døgn det siste fritidsboligoppholdet gjaldt for. Forbruket skal gjenspeile et gjennomsnittlig forbruksnivå pr. oppholdsdøgn i fritidsboligen. I de tilfellene der det ser ut som at tallene var oppgitt for hele året eller lengre perioder, er tallene fjernet fra datagrunnlaget.

Basert på svarene i undersøkelsen er det beregnet gjennomsnittsbetøp pr. fritidsbolig når det gjelder forbruk både til fritidsboligen og i forbindelse med fritidsboligoppholdet.

Gjennomsnittsbetøpene er i tillegg multiplisert med antall fritidsboliger i undersøkelsesområdet for å få et anslag på hvilke økonomiske verdier som fritidsboligeierne/-brukerne genererer til lokale næringsdrivende og andre.

Alle tall er oppgitt fratrukket mva. (eks. mva.).

De økonomiske beregningene vil ikke være nøyaktige tall, da disse er basert på svar som respondentene erindrer i undersøkelsesøyeblikket, og det kan være avvik fra reelt forbruk.

Det er ikke beregnet indirekte økonomiske virkninger, dvs. inntekter til leverandører, skatteinntekter til stat/kommune, sysselsettingseffekt mv.

Utleie

En mindre andel av fritidsboligene leies ut kommersielt (5,6 prosent). Det er ikke gjort noen beregninger for å se om det er forskjeller i forbruk mellom fritidsboliger som leies ut kommersielt og fritidsboliger som ikke leies ut. I beregningene her er det forutsatt at det er anslagsvis samme forbruk for begge disse gruppene.

Lokalbefolkning

Det er primært fritidsboligbrukere med fast bosted i andre kommuner som gir lokaløkonomisk gevinst/merinntekter i forbindelse med bruk av fritidsboligen. De lokale fritidsboligeierne tilfører ikke kommunen "nye" penger.

En viss andel av fritidsboligeierne er lokalbefolkning, dvs. bosatt i Midt-Gudbrandsdalen. Blant respondentene i undersøkelsen er 7,5 prosent bosatt i disse tre kommunene.

Det er ikke gjort egne vurderinger for lokalbefolkningen, og lokalbefolkningens andel av forbruket er heller ikke gjort fratrukket for. De totale tallene inkluderer derfor forbruk fra fritidsboligeiere bosatt i og utenfor regionen.

7.2. Gjennomsnittlig døgnforbruk av forbruksvarer pr. fritidsbolig

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlig anslått døgnforbruk (kr) av forbruksvarer pr. fritidsbolig:

Type forbruk	Kjøpt i Midt-Gudbrandsdalen (kr)	Kjøpt andre steder (kr)
Mat og dagligvarer	526	155
Klær, sportsutstyr, brukskunst og annet varekjøp	175	87
Servering/restauranter	114	19
Aktiviteter og arrangementer	100	25
Frisør, spa og andre tjenester	22	13
SUM	936	298
Andel av forbruket	76 %	24 %

Alle tall er eks. mva.

Totalt døgnforbruk pr. fritidsbolig er anslagsvis ca. 1 235 kroner. Av dette forbrukes ca. 935 kroner (76 prosent) i Midt-Gudbrandsdalen. Største utgiftspost er mat, drikke og annen dagligvare på ca. 680 kroner pr. oppholdsøgn, herav forbrukes ca. 525 kroner i Midt-Gudbrandsdalen.

I 2019 ble 70 prosent av døgnforbruket lagt igjen i Midt-Gudbrandsdalen. Det betyr at andelen av totale innkjøp av forbruksartikler som blir foretatt i regionen har økt i 2022.

7.3. Gjennomsnittlig anslått årsforbruk pr. fritidsbolig

Type forbruk	Kjøpt i Midt-Gudbrandsdalen (kr)	Kjøpt andre steder (kr)
Håndverkstjenester, graving, vaktmestertjeneste mv.	59 200	6 100
Møbler, redskap, byggevarer og annet kjøp til fritidsboligen	27 500	24 600
Mat og dagligvarer	32 000	9 400
Klær, sportsutstyr, brukskunst og annet varekjøp	10 600	5 300
Servering/restauranter	6 900	1 100
Aktiviteter og arrangementer	5 600	900
Frisør, massasje, spa og andre tjenester	1 300	800
SUM	143 000	48 100
Andel av forbruket	75 %	25 %

Alle tall er eks. mva.

Med gjennomsnittlig 61 bruksdøgn på fritidsboligen, gir det et anslått årsforbruk på ca. 143 000 kroner som forbrukes i Midt-Gudbrandsdalen. Herav utgjør kjøp av tjenester knyttet til fritidsboligen (håndverkstjenester, vaktmestertjenester mv.) kr 59 000, og kjøp av møbler, redskaper, byggevarer og annet kjøp til fritidsboligen kr 27 000.

Hver enkelt fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen generer ca. 5 600 kroner i omsetning for lokale aktivitetsbedrifter og arrangementer. Den største forbruksposten knyttet til bruk av fritidsboligen (som ikke gjelder forbruk knyttet til vedlikehold av fritidsboligen), er forbruk av mat og dagligvarer. Hver enkelt fritidsbolig generer i gjennomsnitt ca. 27 000 kroner i omsetning for lokale dagligvareforretninger, lokale utsalg av matvarer og vinmonopol. I tillegg genererer hver enkelt fritidsbolig ca. 6 900 kroner i omsetning for serveringssteder.

I 2019 var gjennomsnittlig årsforbruk 110 000 kroner (kjøpt i Midt-Gudbrandsdalen), mot kr 72 000 i 2012. Det er en økning på 29 prosent for forbruket i 2021/2022 sammenlignet med 2018/2019, og en økning på hele 99 prosent fra 2012.

75 prosent av totalt årsforbruk knyttet til fritidsboligen og opphold ved fritidsboligen legges igjen i Midt-Gudbrandsdalen, mens de resterende 25 prosent legges igjen utenfor regionen. Dette er samme andel som fra fritidsboligeierundersøkelsen i 2019.

7.4. Anslått sum forbruk fra alle fritidsboligene i kommunene

I Midt-Gudbrandsdalen er det til sammen ca. 8 800 fritidsboliger. Det er nedenfor gjort beregninger for hvor mye de 8 800 fritidsboligeierne genererer av omsetning, basert på anslagene for gjennomsnittlig årsforbruk pr. fritidsbolig.

Type forbruk	Kjøpt i Midt-Gudbrandsdal (kr)	Kjøpt andre steder (kr)
Håndverkstjenester, graving, vaktmestertjeneste mv.	522 mill.	53 mill.
Møbler, redskap, byggevarer og annet kjøp til fritidsboligen	242 mill.	216 mill.
Mat og dagligvarer	281 mill.	83 mill.
Klær, sportsutstyr, brukskunst og annet varekjøp	93 mill.	46 mill.
Servering/restauranter	61 mill.	10 mill.
Aktiviteter og arrangementer	49 mill.	8 mill.
Frisør, massasje, spa og andre tjenester	12 mill.	7 mill.
SUM	1 260 mill.	424 mill.
Andel av forbruket	75 %	25 %

Alle tall er eks. mva. Beløpene er avrundet til nærmeste hele million.

Ifølge resultatene fra undersøkelsen genererer 8 800 fritidsboliger i Midt-Gudbrandsdalen et estimert forbruk i regionen på ca. 1,2-1,3 milliarder kroner.

Dette gjelder forbruk til lokale byggevarehandlere, møbel- og interiørforretninger, håndverkere, vaktmestere, matvareforretninger og øvrig handelsstand, bensinstasjoner, aktivitetsbedrifter, museer, arrangement, serveringsbedrifter, frisører mv.

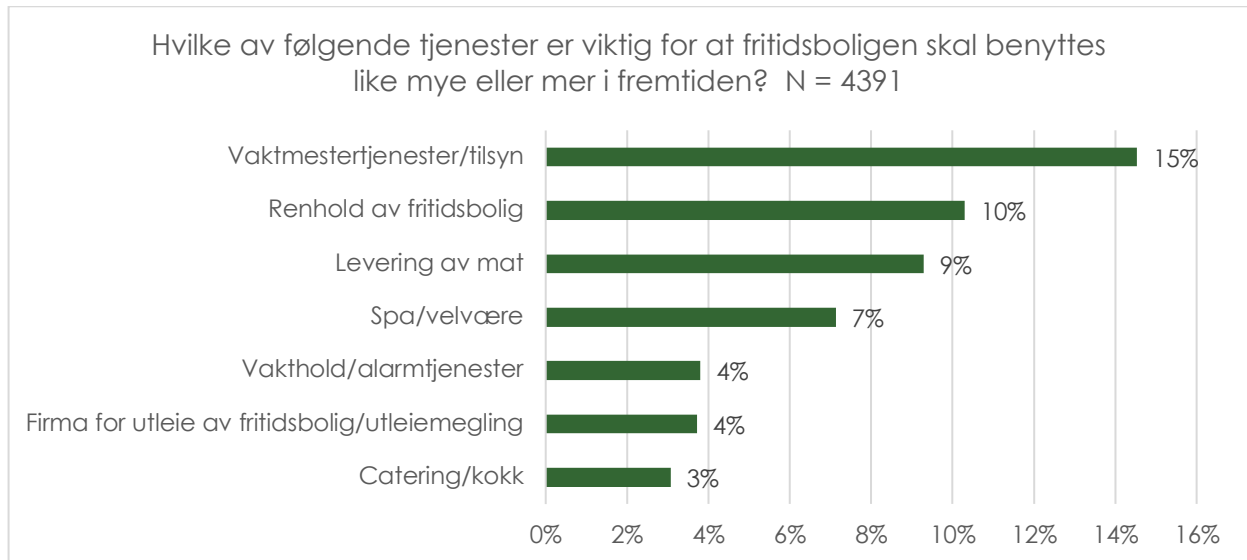
Tallene viser viktigheten av fritidsboliger for lokalt næringsliv i flere ulike bransjer og indirekte for hele lokalsamfunnet i form av å sikre arbeidsplasser og skatteinntekter i kommunen.

Tallene viser også at det er et fremdeles potensial for å få flere til å kjøpe varer og tjenester lokalt. Estimerte tall viser at vel 400 mill. kroner forbrukes utenfor regionen. Det bør derfor jobbes for å sikre at en større andel av dette beløpet forbrukes innad i kommunene.

8. Tjenestetilbud, infrastruktur og beredskap

8.1. Kommersielle tjenestetilbud

15 prosent mener at muligheten for å benytte seg av vaktmester- og tilsynstjenester er viktig for bruken av fritidsboligen. I tillegg mener 10 prosent at renholdstjenester er viktig, 9 prosent mener at levering av mat er viktig, og 7 prosent mener at spa og andre velværetilbud er viktig.

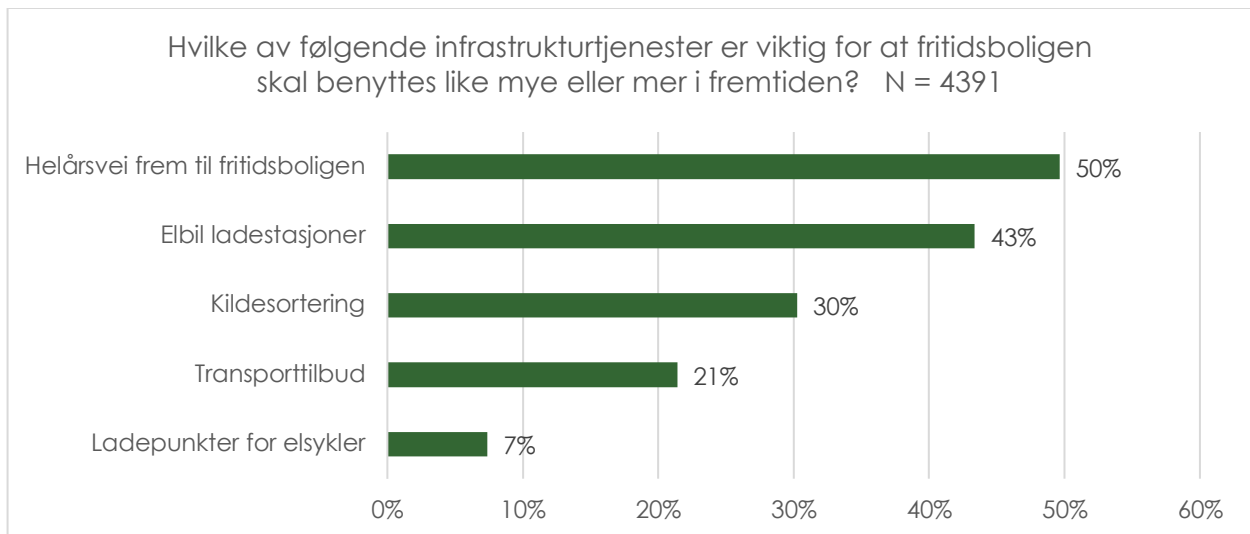
I åpent kommentarfelt er det bl.a. oppgitt at det er behov for snøskutertransport/frakttjenester til fritidsboliger som ikke ligger ved bilvei, særlig vinterstid. Mange har kommentert at de er avhengig av brøyting om vinteren. Også transport fra sentrumsområder til fritidsbolig er det ønske om.

Det er også kommentarer om at det er ønske om at flere setre opprettholder driften om sommeren, samt at det etableres et lokalt senter for håndverkstjenester. Det er flere som ønsker levering av ved, samt snømåking av tak. Videre er det ønske om flere aktivitetstilbud særlig for barn og ungdom, men også for voksne. F.eks. kino, klatreparker, rideturer, lekeplasser, barneklubb, svømmebasseng/badeland, treningssenter, tennisbaner og alpinbakke.

Ellers er det en del som har kommentert at de ikke ønsker noen av tilbudene, da de ønsker å ta hånd om disse oppgavene selv når de er på fritidsboligen.

8.2. Infrastruktur

Et godt infrastrukturtilbud er viktig for at fritidsboligene skal benyttes like mye eller mer i fremtiden.

50 prosent mener det er av avgjørende betydning at det er helårsvei frem til fritidsboligen for at den skal benyttes like mye eller mer i fremtiden. 38 prosent at de som i dag kun har sommervei og 33 prosent av de som ikke har vei frem til fritidsboligen, mener det er viktig at de får helårsvei for at de skal kunne benytte fritidsboligen like mye eller mer i fremtiden.

Ellers mener 43 prosent at det er viktig at det er tilstrekkelig med ladestasjoner for elbil.

Kildesortering er viktig for 30 prosent, og 21 prosent mener transporttilbud er viktig for fremtidig bruk av fritidsboligen.

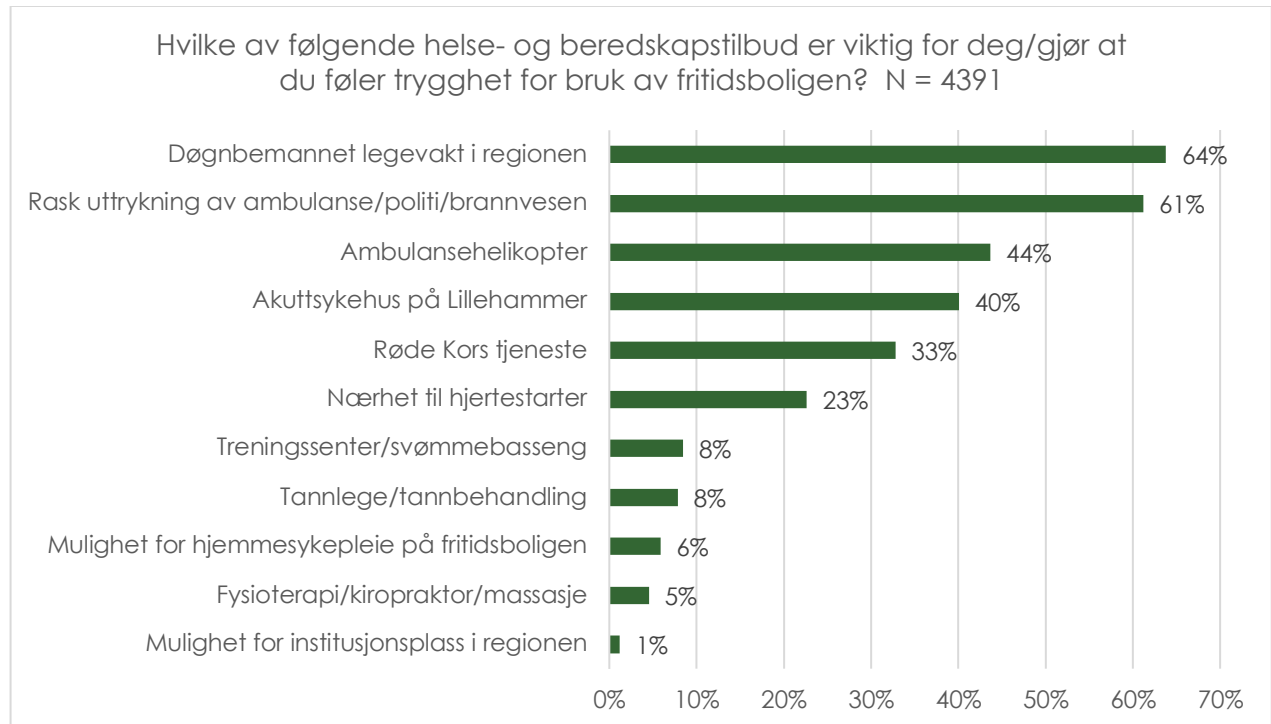
I åpent kommentarfelt er det flere som har uttrykt at bedring av følgende infrastruktur er viktig for fremtidig bruk av fritidsboligen:

- Fiber, bredbånd eller 5G
- Bedre muligheter for kildesortering. Spesielt sortering av plast savnes.
- Buss eller minibuss fra sentrumsområder til fritidsboligområdene
- Flere ladestasjoner/ladepunkter, både på fjellet og i dalen
- Ladepunkter for elsykler
- Vann og avløp
- Strøm

8.3. Helse- og beredskapstilbud

Viktigheten av helse- og beredskapstilbud

En døgnbemannet legevakt er viktig for at 64 prosent av fritidsboligeierne skal føle trygghet ved opphold i fritidsboligen. Nesten like viktig (61 prosent) er vissheten om rask uttrykning av ambulanse, politi og brannvesen ved nødsituasjoner.

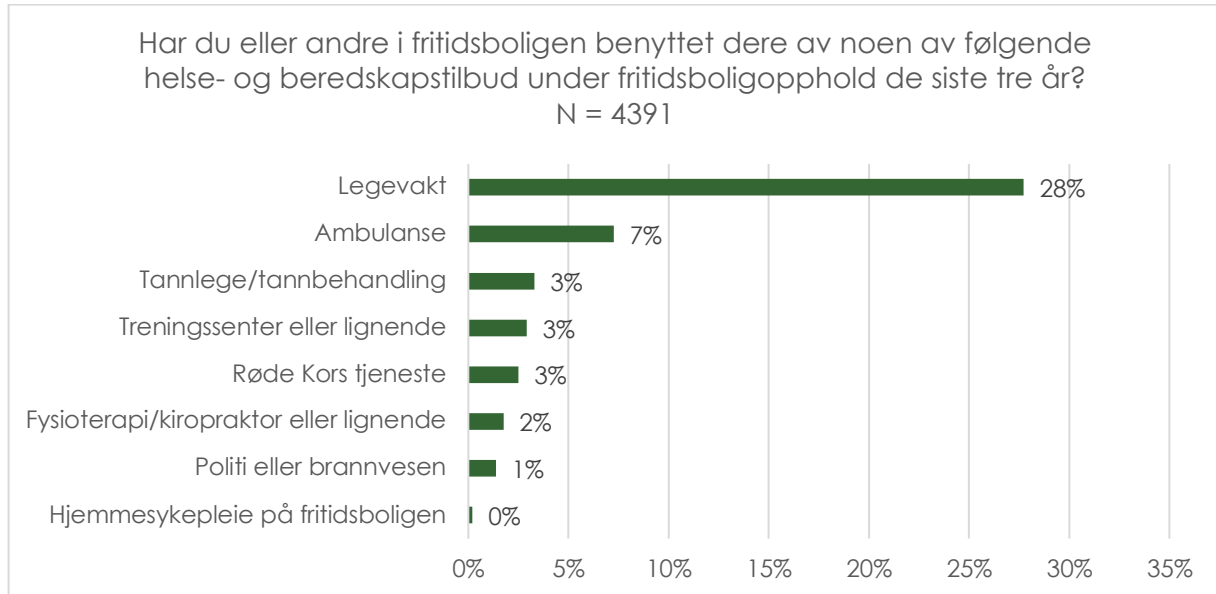
Tilgang til ambulansehelikopter er viktig for 44 prosent av fritidsboligeierne, mens nærhet til akuttsykehus på Lillehammer er viktig for 40 prosent.

6 prosent mener det er viktig at det mulighet for hjemmesykepleie på fritidsboligen.

I åpent kommentarfelt har flere oppgitt at også veterinærvakt er viktig for tryggheten ved opphold i fritidsboligen.

Bruk av helse- og beredskapstilbud

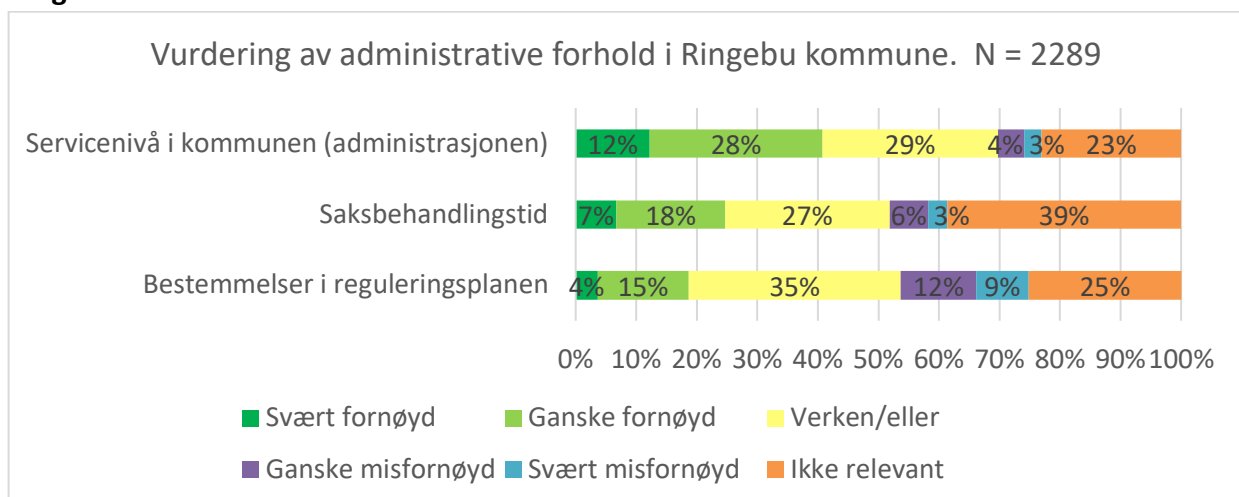

28 prosent av fritidsboligbrukerne har vært på legevakten under fritidsboligopphold de siste tre år. 7 prosent har måtte tilkalle ambulanse. Ellers er det forholdsvis lite bruk av andre helse- og beredskapstilbud.

Også her er det flere som i kommentarfelt har oppgitt at de har benyttet seg av veterinær under fritidsboligoppholdet. Det er også en del som opplyser at de har vært på Lillehammer sykehus (akutt).

8.4. Vurdering av administrative forhold i kommunen

Ringebu kommune

Fritidsboligeierne i Ringebu kommune er i hovedsak fornøyd med servicenivået, samt saksbehandlingstiden i kommunen, men er noe mer misfornøyd med bestemmelser i reguleringsplanen.

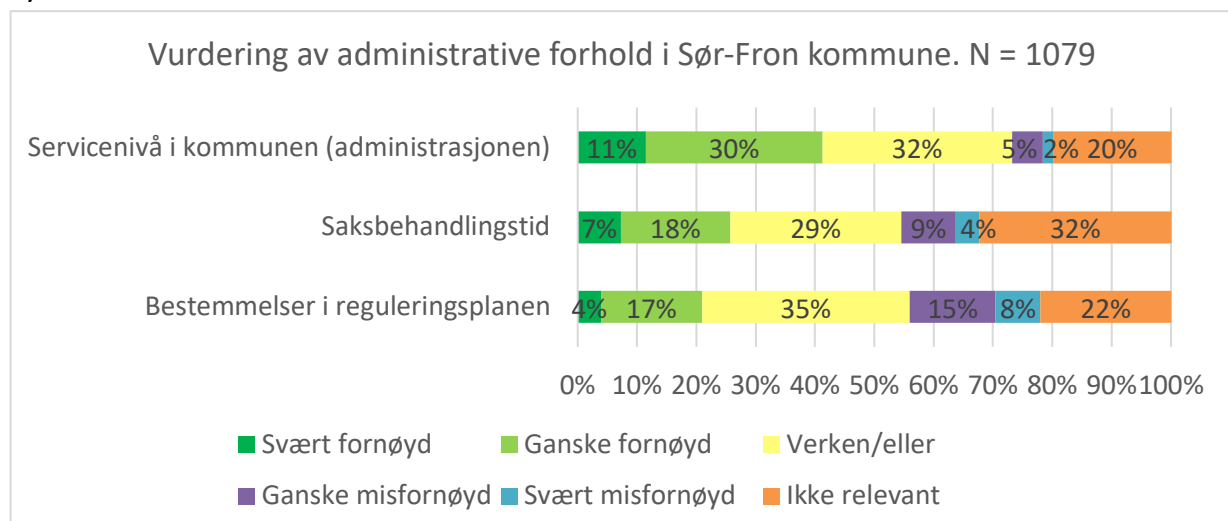
Mange benyttet seg av anledningen til å gi en egen kommentar til spørsmålet. Det som går igjen for mange av kommentarene er:

- For høy eiendomsskatt og kommunale avgifter
- Hytteeiere får lite igjen fra eiendomsskatten. Føler at hyttebeboere nedprioriteres i forhold til fastboende.
- For strenge reguleringer for hyttene pga. villrein
- Ønsker mulighet for inngjerding av større deler av hytteeiendom (pga. beitedyr).
- Ønsker å kunne bygge på mer/mulighet for anneks og bod opp til 30 m².
- Ønsker kommunalt vann og avløp, alternativt privat renseanlegg eller tett tank.
- Bør være like reguleringsplaner og arealutnyttelse/arealbestemmelser for hele fjellet/hele kommunen, ihvertfall for nærliggende hytteområder.
- Regulere bruk av utelys, dvs. redusere lysforurensing
- Revidere eldre reguleringsplaner
- For lang saksbehandlingstid
- For lite informasjon vedr. reguleringsplaner, fortetting eller nye hytteområder
- Manglende oppfølging og tilsyn av reguleringsplan og byggetiltak.
- Ønsker ikke for mye fortetting eller utbygginger på fjellet.
- Påvirke grunneier til tynning av skog, da det gror igjen.

Andre enkeltkommentarer:

- Har ikke fått nabovarsel om bygging av nye hytter rett ved vår (Varden). Mens vi måtte redusere høyden på vår hytte, er de nye hyttene som bygges nå svært høye, og det bygges svært tett. Alle trær er fjernet. Dette er frustrerende, og gleden over å bruke hytta er sterkt redusert.
- Savner feier
- Liker svært dårlig at kommunen legger til rette for at utbyggere får adkomst til nytt hyttefelt gjennom vårt hyttefelt. Vil ikke ha økt trafikk.

Sør-Fron kommune

Fritidsboligeierne i Sør-Fron kommune er i hovedsak fornøyd med servicenivået, samt til en viss grad også saksbehandlingstiden i kommunen, men er noe mer misfornøyd med bestemmelser i reguleringsplanen.

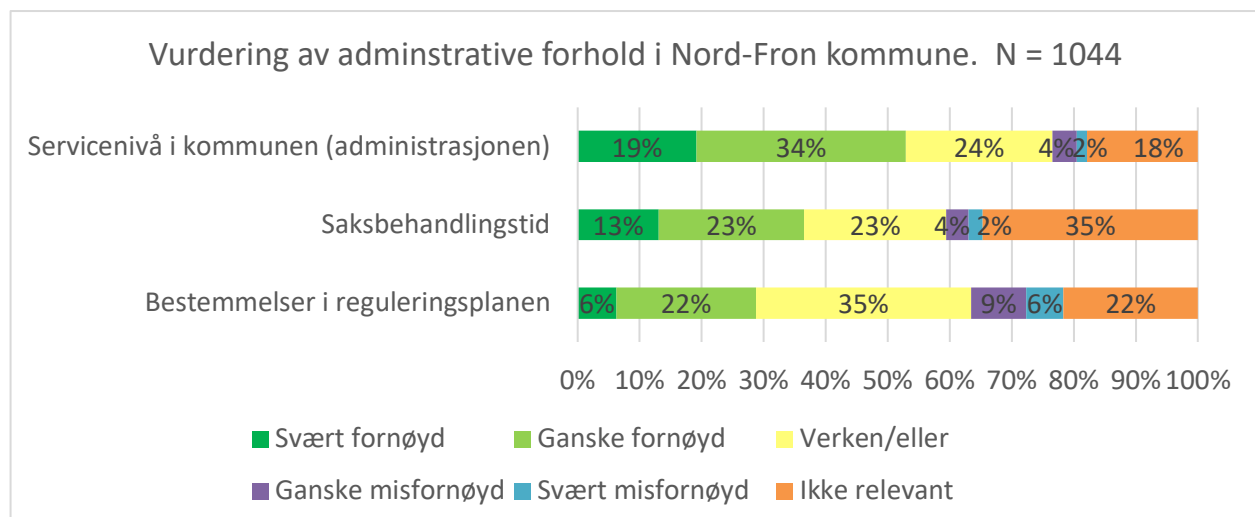
I åpent kommentarfelt kunne fritidsboligeierne gi en nærmere utdyping av sine vurderinger. Av kommentarer som går igjen er:

- Det bør være tillatt å gjerde inn større del av tomta (pga. beitedyr).
- Bestemmelser i reguleringsplan må etterleves, som størrelse og høyde på hytte og antall bygg.
- Høy pris på kommunale avgifter og eiendomsskatt.
- For mye inngripen i etablerte skiløyper.
- For mange tillatelser til utbygging og fortetting.
- Utbyggere har for stor påvirkning.
- Mangel på infrastruktur levert fra kommunen. Avfallscontainere er fjernet, det er ikke off. vann/avløp, det er kun private bomveier.
- Ønsker mulighet for private avløpsløsninger/reanseanlegg.
- Lang saksbehandlingstid.
- Uklare retningslinjer i reguleringsplaner.

Andre enkeltkommentarer:

- Utbyggingsareal bør være prosentandel av tomtestørrelsen. Særlig aktuelt etter at takutstikk ble regnet inn i kvm utbygd.)
- Et problem når private brøyter vei til hytta over preparerte skiløyper. Det bør lages ny trase for skiløype der veier nå brøytes.
- Bortfall av renovasjon i nærheten av Lauvåsen er et skritt i helt feil retning. Enkelt for kommunen, men svært lite brukervennlig!
- Det kan være i overkant vanskelig å navigere når man ønsker å finne riktige reguleringer.

Nord-Fron kommune

Fritidsboligeierne i Nord-Fron kommune er i hovedsak fornøyd med servicenivået, samt til en viss grad også saksbehandlingstiden i kommunen og bestemmelser i reguleringsplanen.

Flere av fritidsboligeierne har kommentert følgende:

- Ønsker at større del av fritidseiendommen kan gjerdes inn.
- Får sent svar på henvendelser til kommunen.
- Ønsker å bygge ut hytta, bygge bod eller anneks, dvs. utvide byggearealet.
- Ønsker kortere vei for å kaste avfall, dvs. flere miljø-/avfallsstasjoner med kildesortering.
- Misfornøyd med VA-prosjektet på Kvamsfjellet.
- Reguleringsplanbestemmelser blir ikke fulgt opp. Folk tar seg til rette uten at det får konsekvenser.
- For mye utbygging av nye hytter.
- Ønsker elbilladere/ladestasjoner på fjellet.
- Ønsker lavere eiendomsskatt.

Andre enkeltkommentarer:

- Bra tilbud om vaksine til fritidsinnbyggere i 2021.
- Det legges opp til alt for tett hyttebebyggelse, slik at det blir konflikt mellom bygdefolkets behov for bruk av beiteområder og hyttefolkets friluftssinteresser.
- I vårt hyttefelt må vi selv bekoste områdeplan for avløp. Dersom naboer ikke vil bidra faller hele kostnaden på en hytteeier. Det er urimelig og kommunen bør ha interesse for at det lages ordentlige avløpsløsninger i fjellet, og ikke slippes ut fritt som i dag.
- Ønsker en annen ordning (ev. frist) for avlesning av vannforbruk. Kommer alltid med for kort frist (for oss hyttefolk).
- Vennlige mennesker de ganger vi har tatt kontakt.

8.5. Hva kan kommunen bidra med av tiltak

«Hva mener du kommunen kan bidra med av tiltak som kan bedre ditt opphold i fritidsboligkommunen?»

Dette var et åpent kommentarfelt, hvor fritidsboligbrukerne kunne komme med forslag tiltak (skrevet med egne ord). Svarene er oppgitt i ikke-prioritert rekkefølge:

- Redusere eiendomsskatt og kommunale avgifter
- Utbedre veier, bedre veivedlikehold og bedre strøing
- Begrense hytteutbyggingen
- Behandle fritidsboligeiere på lik linje med fastboende
- Kildesortering
- Legge til rette for strøm, vann, avløp og bredbånd/fiber
- Bidra med mer økonomisk støtte til løypekjøring
- Busstransport/drosjetilbud mellom hytte, togstasjon og restauranter
- Gangvei
- Tillate inngjerding av hytteeiendom
- Holde skogen nede

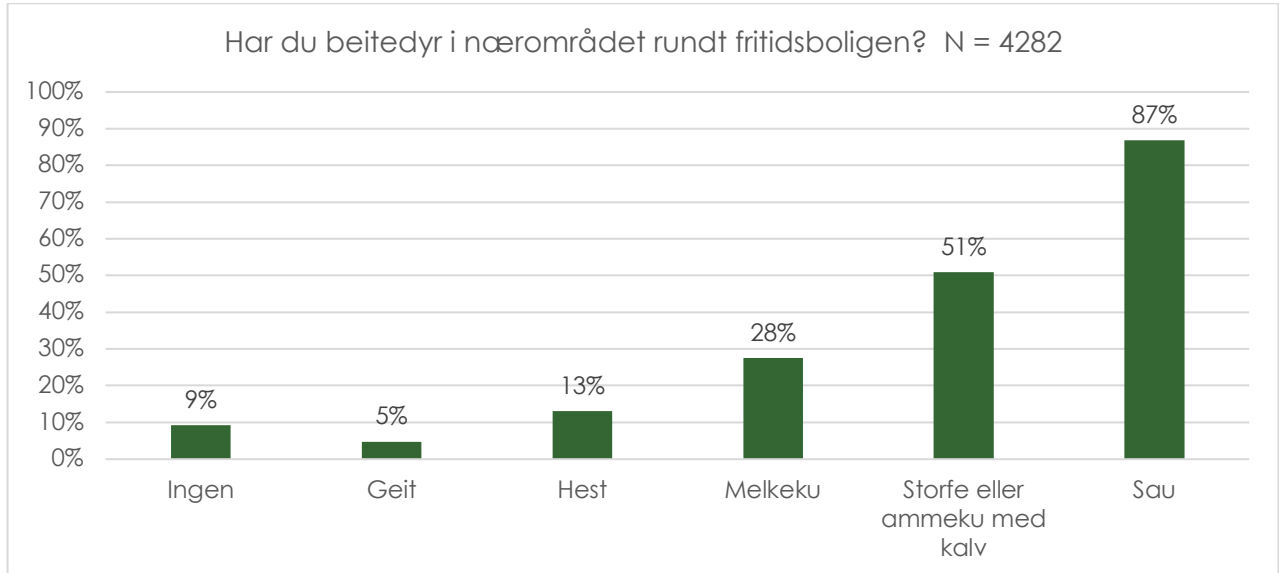
- Redusere lysforurensing: Forbud mot utelys når fritidsboligen ikke er i bruk. Tillate kun lys som lyser nedover og som er sensorstyrt.
- Tillate påbygg, oppgradering av eldre hytter osv.
- Tilgang til lege
- Ha dialog med og lytte til fritidsboligeiere
- Gi hytteeiere mer medbestemmelse i reguleringsplaner/hensynta hytteeiers interesser i planarbeid.

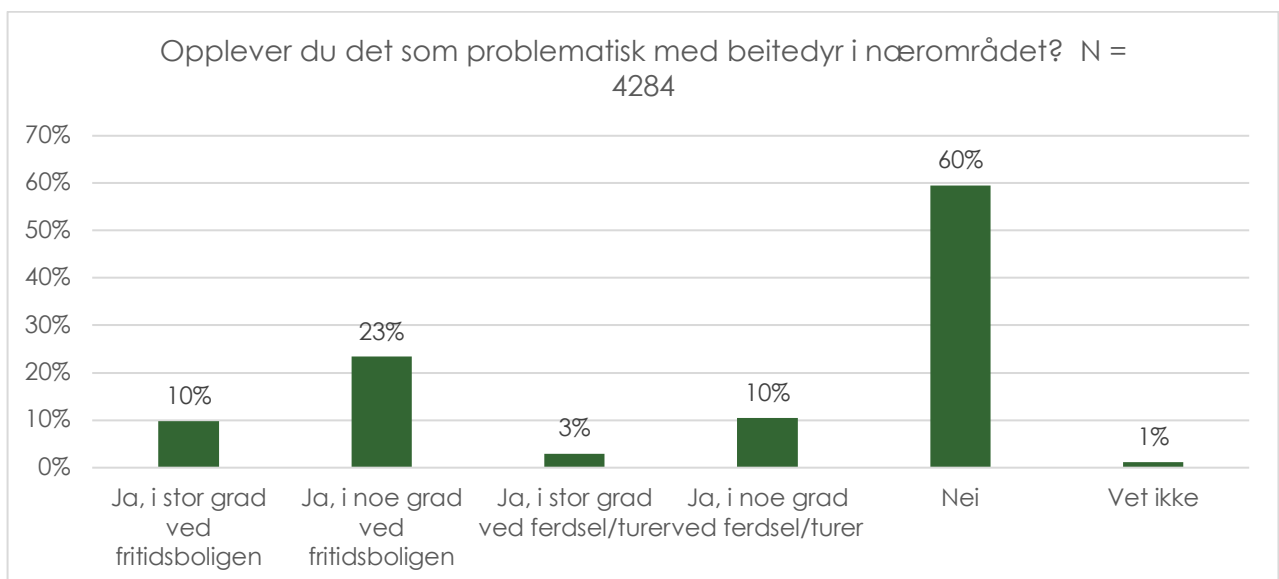
9. Beitedyr

9.1. Beitedyr i nærområdet

Mange av fritidsboligeierne i Midt-Gudbrandsdal, 87 prosent, har sauer i nærområdet rundt fritidsboligen. Omtrent halvparten, 51 prosent, opplyser at de har storfe eller ammeku med kalv i nærområdet, mens 28 prosent har melkekyr i nærområdet. I tillegg har 13 prosent hest og 5 prosent geiter i nærheten.

9.2. Problematisk med beitedyr?

6 av 10 opplever det som ikke problematisk med beitedyr i nærområdet.

Til sammen 33 prosent mener det er problematisk å ha beitedyr nær fritidsboligen. I tillegg mener til sammen 13 prosent at det er problematisk med beitedyr ved ferdsel eller ute på turer.

Fritidsboligeiere i Sør-Fron opplever i noe større grad det som problematisk med beitedyr enn fritidsboligeiere i Ringebu og Nord-Fron. Mens 46 prosent av fritidsboligeiere i Sør-Fron oppgir at de opplever det som problematisk med beitedyr i området, er det 39 prosent i Ringebu og 38 prosent i Nord-Fron som opplever det samme.

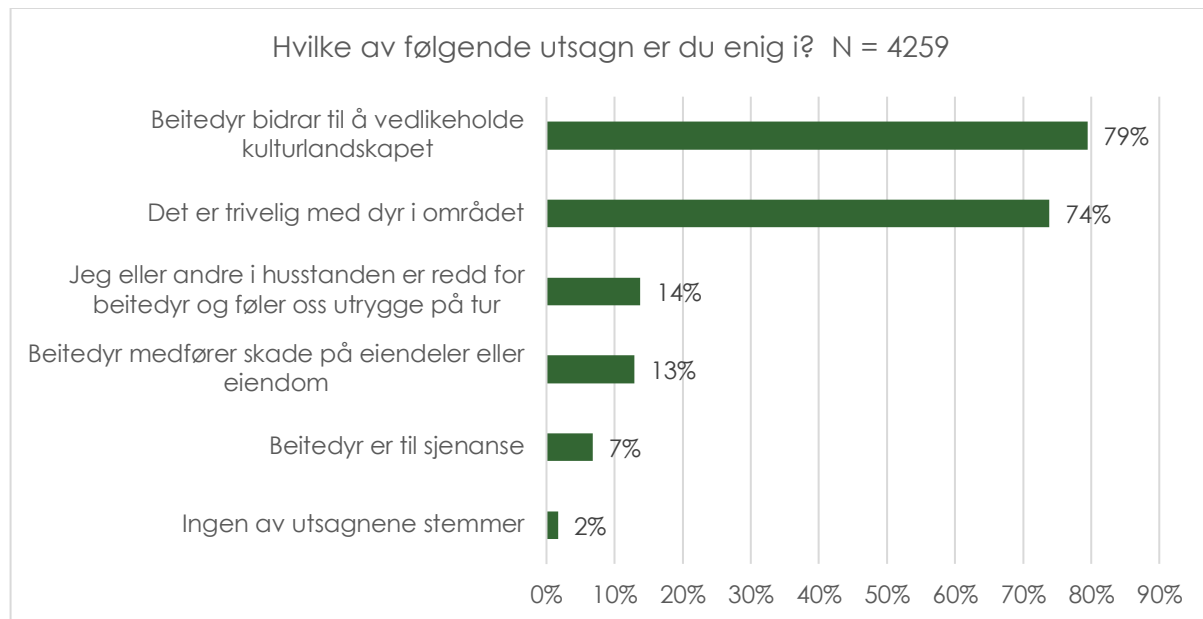
Respondentene kunne notere ned eventuell kommentar i åpent kommentarfelt. Kommentarer som flere har skrevet er:

- Det er koselig med beitedyr.
- Fint med beitedyr som holde vegetasjonen nede.
- Har opplevd aggressive husdyr/beitedyr.
- Helt nødvendig med gjerde rundt hytta.
- Hvem dekker skader på bil og eiendom fra beitedyr?
- Føler utrygghet i møte med storfe/kjøttfe i flokk.
- Ikke problematisk med sauer, med problematisk med storfe/kjøttfe/ammekyr.
- Ønsker gjerde/skigard rundt hytta.
- Har skigard/gjerde, så det er ikke noe problem.
- Bli for mye avføring/møkk rundt hytta.
- Savner sauene.
- Benytt gps-sporing i stedet for bjeller.
- Bjelleklang om natten er problematisk.
- Kuene er ofte aggressive når vi har med hund/vanskelig å passere storfe med hund.
- Hyggelig med dyr, men ikke på trappa og terrassen.
- Vi tør ikke la ungene leke ute alene pga. kuene.
- Kuene sleiker på bilene og trækker i stykker ting.

9.3. Utsagn om beitedyr

Det var mulig å krysse av for flere alternativer. Total prosentsum blir derfor høyere enn 100 %.

79 prosent mener at beitedyr bidrar til å vedlikeholde kulturlandskapet, og 74 prosent mener det er trivelig med dyr i området.

Selv om majoriteten mener det er trivelig med dyr i området, og er enig i at beitedyr bidrar til å opprettholde kulturlandskapet, er det også noen (14 prosent) som er redd og føler seg utrygge i møte med dyrene, eller som opplever at beitedyr medfører skade på eiendeler eller eiendom (13 prosent).

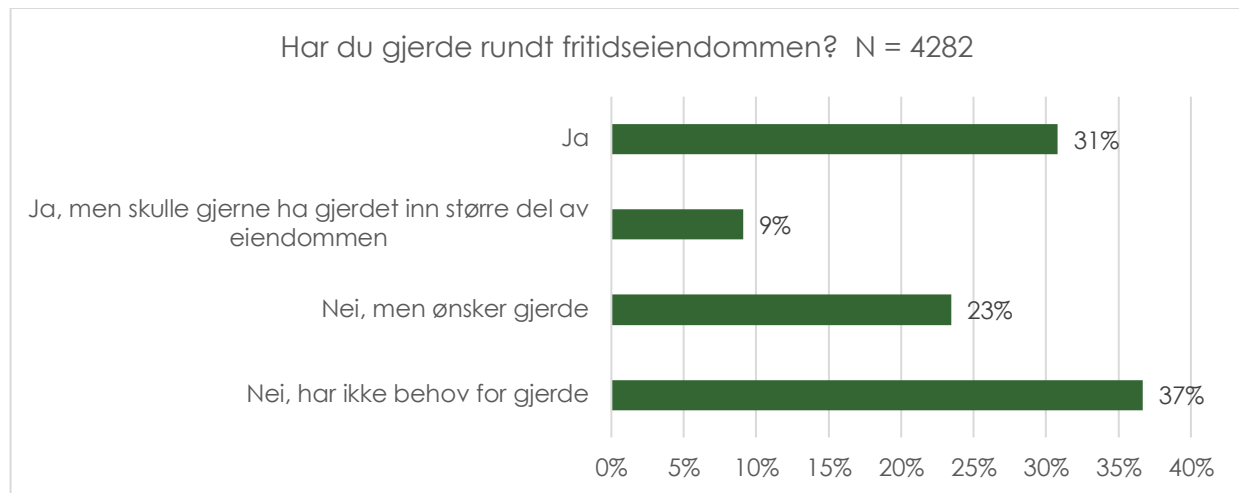
Blant fritidsboligeiere i Ringebu er det 14 prosent som mener at beitedyr medfører skade på deres eiendeler eller eiendom, og 10 prosent føler seg utrygge på tur.

Blant fritidsboligeiere i Sør-Fron er det 12 prosent mener at beitedyr medfører skade på deres eiendeler eller eiendom, mens 19 prosent føler seg utrygge på tur.

Og blant fritidsboligeiere i Nord-Fron er det 11 prosent som mener at beitedyr medfører skade på deres eiendeler eller eiendom, mens 16 prosent føler seg utrygge på tur.

9.4. Gjerde på fritidseiendommen

31 prosent har gjerde rundt sin fritidseiendom, i tillegg til 9 prosent som har gjerde rundt deler av eiendommen. Disse sistnevnte 9 prosent ønsker å kunne gjerde inn større del av eiendommen.

I tillegg er det 23 prosent som ikke har gjerde, men som ønsker å gjerde inn eiendommen.

9.5. Forslag til hvordan en eventuell beitekonflikt kan løses

I åpent kommentarfelt kunne fritidsboligbrukerne komme med forslag (med egne ord) til hvordan en eventuell beitekonflikt kan løses.

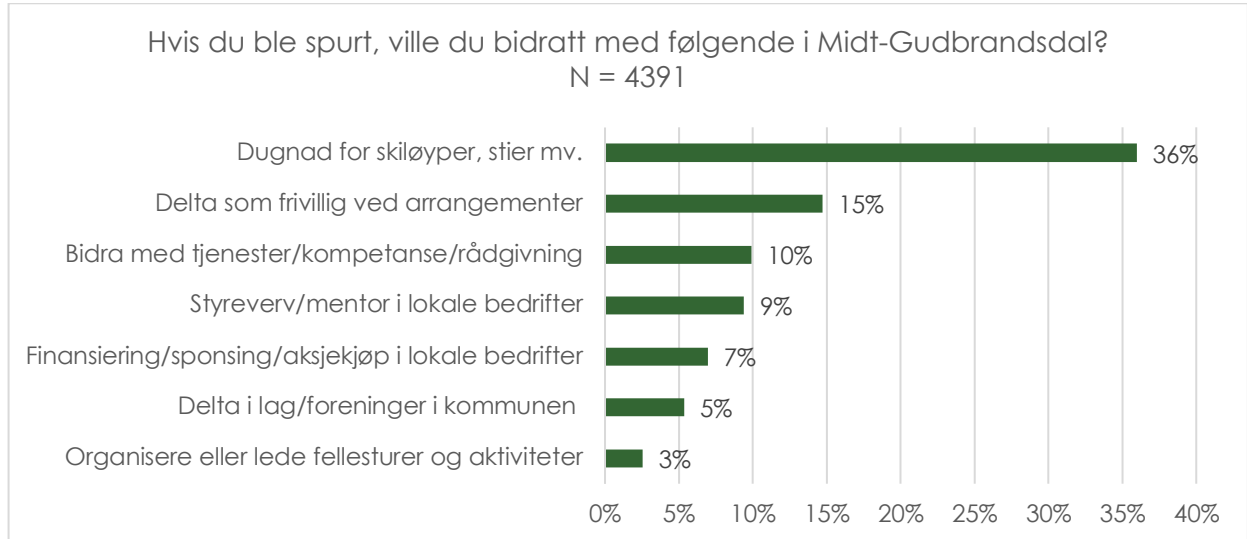
Her er forslagene, listet opp i prioritert rekkefølge etter hvor mange som har skrevet det samme:

1. Bruk av gjerde: Tillate inngjerding rundt hytte/parkeringsplass/hele eiendommen. Eventuelt gjerde rundt hele hyttefelt.
2. Aggressive kyr, kjøttfe og ammekyr med kalv holdes inngjerdet, enten med fysisk gjerde eller med no fence/gps.
3. Kunnskap/informasjon: Hvordan forholde seg til dyrene, beiterett, betydningen av beiting, beitesesong mv.
4. Bedre kommunikasjon mellom kommunen, gårdbrukere og hytteeiere.
5. Beitedyr bør slippes lenger unna hytteområdene.
6. Begrense antall dyr i flokkene.
7. Flytte saltsteiner og foringssteder lenger unna hyttebebyggelse.
8. Begrense hyttebyggingen.

10. Deltakelse i lokalsamfunnet

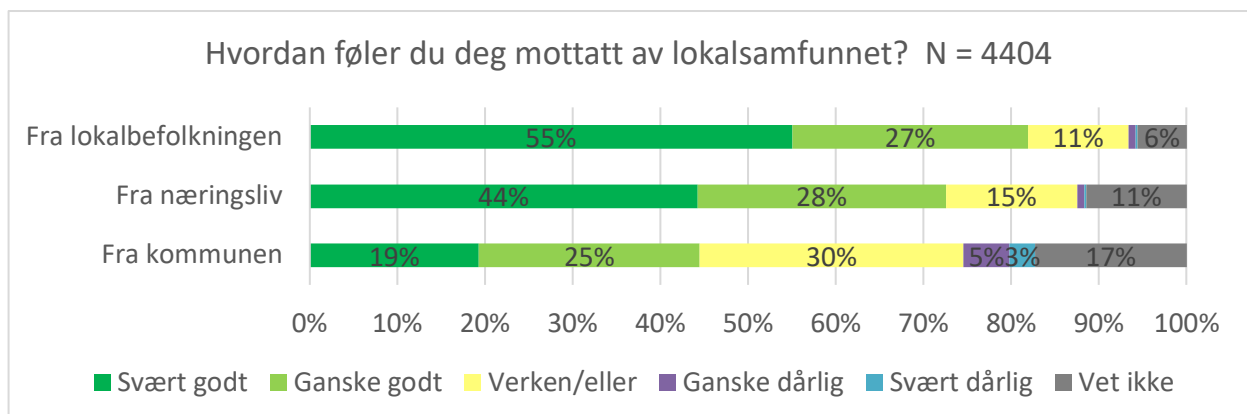
10.1. Hvordan bidra i lokalsamfunnsutviklingen

Når det gjelder ønske om deltakelse i lokalsamfunnsutviklingen, kan 36 prosent av fritidsboligeierne tenke seg å delta på dugnader for skiløyper og stier mv. Videre kan 15 prosent tenke seg å delta som frivillig ved arrangementer i regionen, mens 10 prosent kan tenke seg å levere tjenester, kompetanse eller rådgivning lokalt.

Av andre bidrag kan 9 prosent tenke seg å ha styreverv eller være mentor i lokale bedrifter, 7 prosent er villig til å bidra med finansiering, sponsing eller kjøp av aksjer i lokale bedrifter, og 5 prosent ønsker å delta i lokale lag og foreninger (utover hyttevelforeninger) i kommunene.

10.2. Mottatt av lokalsamfunnet

Fritidsboligeierne er i hovedsak fornøyd med hvordan de er mottatt av lokalsamfunnet.

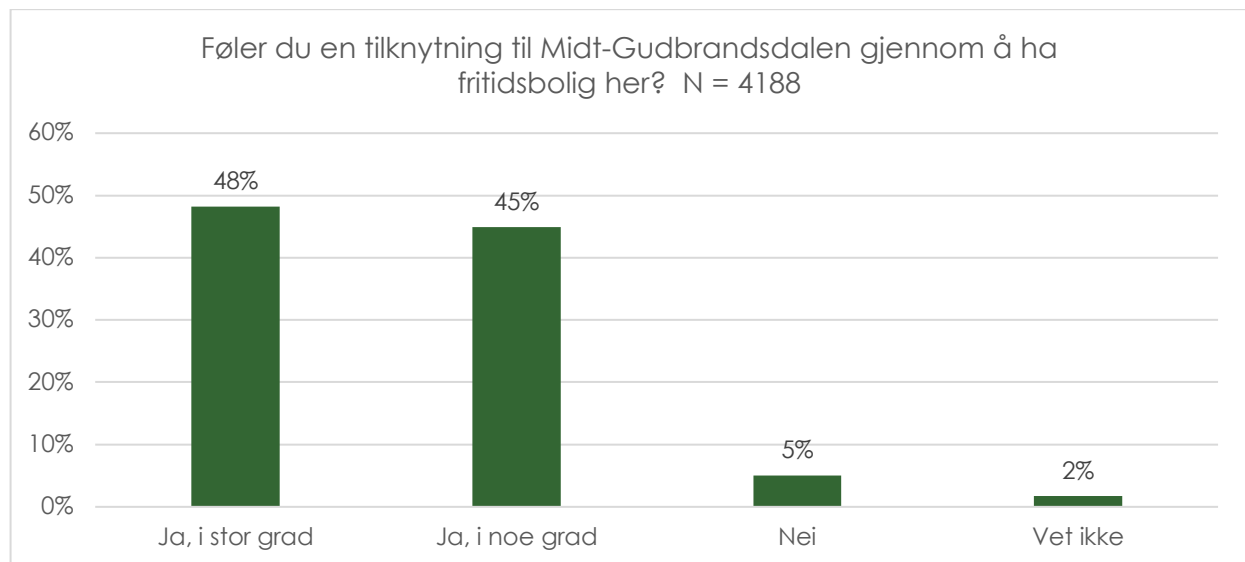

Vel halvparten, 55 prosent, er svært fornøyd med hvordan de er mottatt av lokalbefolkningen, mens ytterligere 27 prosent er ganske godt fornøyd. Kun 1 prosent er ikke fornøyd.

Fritidsboligbrukerne er også godt fornøyd med hvordan de blir tatt i mot av det lokale næringslivet. 44 prosent er svært godt fornøyd, og ytterligere 28 prosent er ganske godt fornøyd. Også her er det kun 1 prosent som ikke er fornøyd. 11 prosent har svart vet ikke.

Når det gjelder hvordan de opplever mottakelsen fra kommunen er det til sammen 44 prosent som er svært eller ganske godt fornøyd. 8 prosent er ganske eller svært misfornøyd. Her er det 17 prosent som har svart vet ikke.

10.3. Tilknytning til Midt-Gudbrandsdal

93 prosent av fritidsboligeierne bosatt utenfor Midt-Gudbrandsdalen føler en tilknytning til regionen gjennom å ha fritidsbolig her.

Fritidsboligeiere som er bosatt i regionen er tatt ut fra datagrunnlaget. Svarene fra lokalbefolkningen er dermed ikke inkludert i tallene i diagrammet.

10.4. Forslag til bedre ivaretagelse og deltakelse i lokalsamfunnet

«Har du forslag til hvordan kommunen og lokalsamfunnet bedre kan ivareta dine interesser, og hvordan du bedre kan bli hørt og delta i lokalsamfunnet?»

I åpent kommentarfelt kunne fritidsboligeierne komme med forslag (med egne ord) til hvordan kommunen og lokalsamfunnet kan ivareta fritidsboligeiernes interesser, og hvordan fritidsboligeierne kan bli hørt og delta i lokalsamfunnet.

Mange kommenterer at de synes det er bra og flott at det gjennomføres spørreundersøkelser.

Her er forslag som flere respondenter har foreslått:

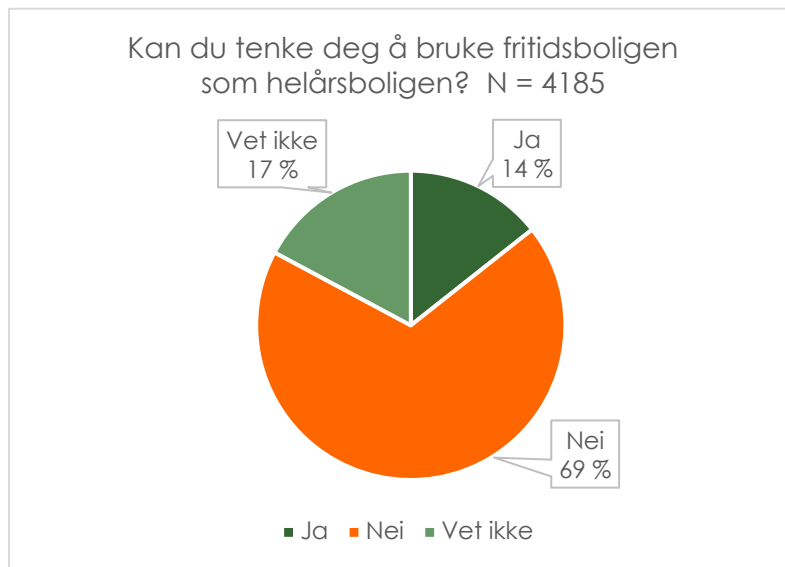
- Arranger møter og flere treffpunkter, gjerne med konkrete tema og i mindre fora. Dette kan være både fysiske møter og digitale møter. Aktuelle tema kan f.eks. være:
 - Beitedyr/husdyrhold i fjellet
 - Reguleringsplaner og andre planer
 - Forvaltning av fjellet
 - Kultur
 - Mulighetene på fjellet (jakt, fiske, friluftsliv, kommersielle tilbud, rettigheter)
- Gjennomføre slike spørreundersøkelser som denne – fortsett med det!
- Utsendelse av skriftlig informasjon eller via epost om nyheter, planer osv.
- Hytteavis som kan fortelle om nyheter og det som skjer i regionen.
- Høre på innsigelser fra hytteforeningene.
- Ha jevnlig møter med hyttevevforeningene.
- Høringsrunder med hytteeiere, og representasjon fra hytteeiere i saker som angår dem, slik som f.eks. eiendomsskatt.
- Bør ha stemmerett i kommunen.
- Ikke glem de mindre hytteområdene. Kommunene har mest fokus på de store hyttestedestinasjonene, og glemmer de mindre.
- Bruk digital teknologi; inviter fritidsboligeierne med digital tilstedeværelse i kommunestyremøter, formannskapsmøter, i lokale næringsråd osv.

Forslag/ønsker om øvrige tiltak som kommunen kan gjennomføre:

- Finansiere drosje (med busspris) til hyttene.
- Eiendomsskatt på lik linje med lokale beboere, evt. fjerne eiendomsskatt.
- Bedre veier. Bli med i veilag.
- Legge til rette for at hytteeiere får samme jakt- og fiskerettigheter som fastboende.
- Etablere en lokal legevakt
- Etablere flere tømmestasjoner for avfall/avfallscontainere.
- Ikke bygge ut for mye, eller fortette for mye.
- Det gis for lite tilbake fra kommunen i forhold til hva som belastes hytteeiere i form av skatter og avgifter.
- Legge til rette for at man kan bo på fritidsboligen.

10.5. Bosetting på fritidsboligen

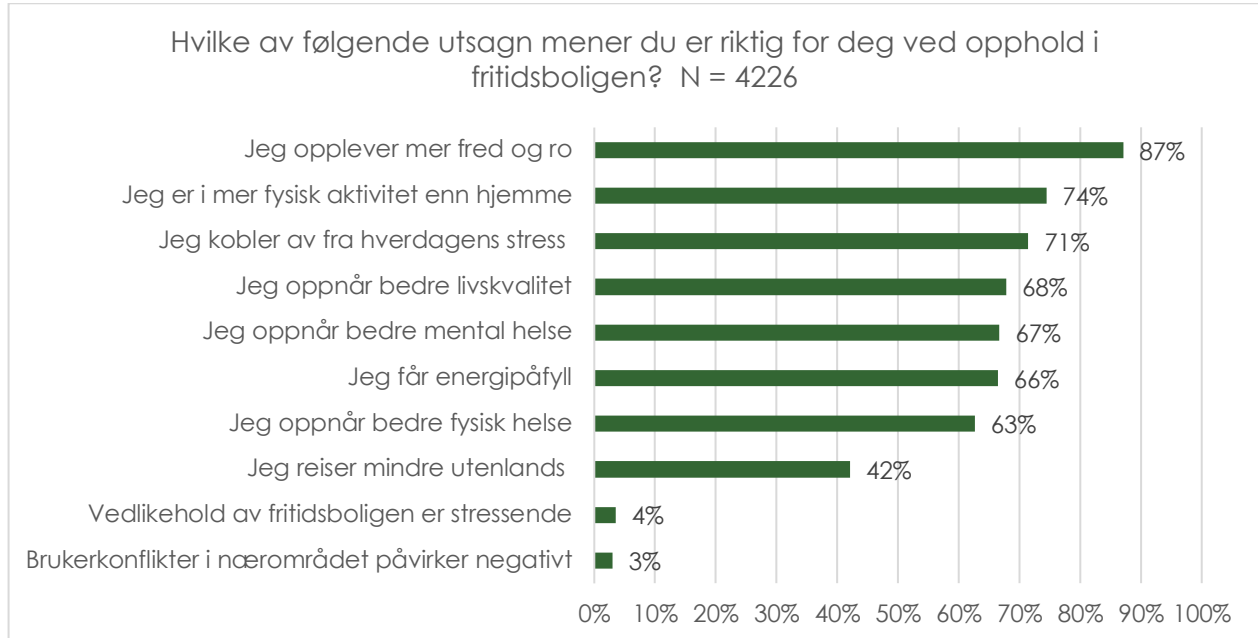

14 prosent av fritidsboligeierne bosatt utenfor Midt-Gudbrandsdalen kan tenke seg å bruke fritidsboligen som helårsbolig. I tillegg er det 17 prosent som har svart vet ikke.

11. Effekter av fritidsboligbruken

11.1. Effekter av fritidsboligbruken

Det var mulig å krysse av for flere alternativer. Total prosentsum blir derfor høyere enn 100 prosent.

Fritidsboligbruken bidrar til mindre stress og bedre mental helse. 87 prosent sier de opplever mer fred og ro, 71 prosent sier de kobler bedre av fra hverdagens stress og utfordringer, og 67 prosent mener de oppnår bedre mental helse.

Opphold på fritidsboligen har også en positiv folkehelseeffekt. Tre av fire (74 prosent) mener de er i mer fysisk aktivitet enn de normalt er hjemme. 66 prosent sier de får energipåfyll ved opphold i fritidsboligen, og omtrent like mange (63 prosent) mener de oppnår bedre fysisk helse.

I et miljø- og klimaperspektiv, bidrar også fritidsboligbruken positivt med hensyn til at 42 prosent mener de reiser mindre utenlands pga. at de prioriterer opphold i fritidsboligen i stedet.

4 prosent mener vedlikeholdet av fritidsboligen og 3 % mener konflikter i nærområdet påvirker oppholdet negativt.

12. Positive og negative sider ved å ha fritidsbolig i regionen

I åpne kommentarfelt kunne fritidsboligeieren skrive ned med egne ord om positive og negative sider/forhold ved å ha fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen. Her var ingen forhåndsgitte alternativer. I oversiktene er det tatt med kommentarer om temaer som flere enn en person har gitt.

12.1. Hva er negativt ved å ha fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen?

«Hva er det mest negative med å ha fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen?»

Listen nedenfor er oppgitt i prioritert rekkefølge ut fra hvor mange som har svart innenfor tema som er listet opp:

1. Lang reisevei/reisetid
2. Eiendomsskatt/kommunale avgifter - lite tilbake
3. For mye hytteutbygging/fortetting og rasering av naturområder
4. Bompenger/reisekostnader
5. Beitedyr - konfliktfylt
6. Kollektivtilbud - dårlig og dyrt
7. Vintervei til hytta savnes
8. Trafikken på E6/bilkøer
9. Høye strømpriser
10. Treg og rigid saksbehandling i kommunen
11. Veistandard/vedlikehold er dårlig
12. Konflikter med/mellom næringsdrivende
13. Vann/avløp og strøm savnes
14. Internett/mobildekning/radiodekning er dårlig
15. Lysforurensning
16. Gjerdepolitikken er restriktiv
17. Stadig mer støy, folk og trafikk
18. Drivstoffpriser/reisekostnader
19. Dyrt å eie hytte/kostnader
20. Konflikter mellom bygdefolk og hyttefolk, samt nabokonflikter
21. Reguleringsplaner gjør påbygg/oppgradering vanskelig. Begrensninger vedr. maks. Hyttestørrelse.
22. Glatte veier - manglende strøing
23. Renovasjon - langt unna, for dyr ut fra bruk
24. Alpinanlegget på Gålå må oppgraderes
25. Villreinrestriksjoner er for strenge

26. Begrensninger og forskjellsbehandling på jakt og fiske for hytteeiere sammenlignet med lokalbefolkning
27. Forskjellsbehandling i kommunens saksbehandling
28. Dårlig kommunikasjon med kommunen
29. Vedlikehold av hytta
30. Båndtvang /lokal hundeforskrift
31. Gjengroing
32. Uforutsigbarhet knyttet til kommunens endringer i reguleringsplaner
33. Høy vannavgift/tilkoblingsavgift
34. Løypekonflikt
35. Vinterstengt over Friisvegen
36. Hunder/hundeeiere som ikke tar hensyn
37. Ingen mulighet til politisk innflytelse/medbestemmelse
38. Langt til alpinbakke
39. Mygg
40. Spisesteder/serveringstilbud savnes
41. Ødeleggelsene i naturen i forbindelse med vann og kloakktbyggingen
42. Heiskort er dyrt
43. Legevakttilbudet/helsetilbudet er blitt dårligere
44. For få arrangementer/kulturtilbud om vinteren
45. Trafikkstøy i forbindelse med utbygging/anleggsarbeid
46. Vei inn til hytta savnes
47. Dagligvaretilbudet er for dårlig
48. Håndverkere er for dyre/ ikke til å stole på
49. Kommunen bør bidra mer til alpint/løyper
50. Lite tilrettelagt for lading elbiler i fjellet
51. Savner veg om Skei om vinteren.

12.2. Hva er positivt med å ha fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen?

«Hva er det mest positive ved å ha fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen?»

Listen nedenfor er oppgitt i prioritert rekkefølge ut fra hvor mange som har svart innenfor tema som er listet opp:

1. Naturen	11. God plass mellom hyttene
2. Turmulighetene	12. Avkobling/rekreasjon
3. Fred og ro	13. Friluftsliv/bruke naturen
4. Skiløyper/langrennstilbud	14. Trivelig og vakkert område
5. Hyggelige folk/godt miljø	15. Kulturtilbud og arrangementer
6. Akseptabel reiseavstand hjemmefra	16. God veistandard på reisevei
7. Tilhørighet til området	17. Aktivitetsmuligheter
8. Flotte fjellområder	18. Ringebu sentrum
9. Alpintilbudet	19. Fiskemuligheter
10. Klima/værforhold/snøsikkerhet	20. Utsikt

21. Frisk luft
22. God beliggenhet
23. Nærbutikk
24. Beste sted på jord
25. Avveksling/godt å komme bort
26. Glad i Gudbrandsdalen
27. Kulturlandskap
28. Helårlige tilbud
29. Å ha egen hytte å dra til
30. Mange muligheter/varierte tilbud
31. Å være i fysisk aktivitet
32. Handelstilbudene i nærheten
33. Jakt
34. Lite folk i fjellet
35. Sykkelturer
36. God service

37. Livskvalitet, meningsfylt fritid
38. Serveringstilbud/spisesteder
39. Urørt natur
40. Frihetsfølelse
41. Dyrelivet
42. Lokal mat og andre lokale produkter
43. God infrastruktur
44. Togforbindelse
45. Fravær av alpinanlegg
46. Avslappet, uålete atmosfære
47. Hyggelige tettsteder
48. Setermiljø og tradisjon
49. Bærplukking
50. Det enkle liv
51. Komfortabel hytte
52. Trivsel/kos

13. Sammendrag

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
Bakgrunnsdata	<ul style="list-style-type: none">Gjennomsnittlig alder på de intervjuede er 60 år.81 prosent av de intervjuede er 50 år eller eldre.31 prosent har barn under 21 år i husholdningen.47 prosent har barnebarn.30 prosent er bosatt i tidligere Akershus, 24 prosent i Oslo, 21 prosent i tidligere Oppland og 10 prosent i tidligere Hedmark.7,5 prosent av de intervjuede er lokalbefolkning (bosatt i Midt-Gudbrandsdalen).	<ul style="list-style-type: none">Gj.sn. alder i 2019: 58 år.31 prosent har barn.54 prosent har barnebarn.7,5 prosent er lokalbefolkning.
Fritidsboligens byggeår, anskaffelsesår og størrelse	<ul style="list-style-type: none">Gjennomsnittlig byggeår er 1988.Gjennomsnittlig anskaffelsesår er 2004.Gjennomsnittlig størrelse på fritidsboligene er 97 m² (medregnet evt. annekst).Det er gjennomsnittlig 8 senger i hver fritidsbolig.	<ul style="list-style-type: none">Gj.sn. byggeår: 1982.Gj.sn. anskaffelsesår: 1997.Gj.sn. størrelse: 93 m².
Standard på fritidsboligen	<ul style="list-style-type: none">77 prosent har innlagt strøm.21 prosent har solcelle/aggregat40 prosent har innlagt vann og avløp tilknyttet kommunalt nett16 prosent har privat vann og avløp (lukket tank eller privat renseanlegg)76 prosent har helårsvei frem til fritidsboligen.20 prosent har egen ladeboks.	Andel med: <ul style="list-style-type: none">Innlagt strøm: 71 %.Solcelle/aggregat: 26 %.Off. vann og avløp: 35 %Privat vann og avløp: 11 %.Helårsvei: 72 %.
Tanker om fornying/standardheving på fritidsboligen	45 prosent har planer om fornying og standardheving de nærmeste år. <ul style="list-style-type: none">18 prosent tenker å sette opp nye bygninger eller påbygg. De planlagte påbyggene har et gj.sn. areal på 29 m².19 prosent tenker å foreta generell standardheving, oppussing av rom eller rehabilitering av bygning.	60 prosent hadde planer om fornying og standardheving i 2019. Planer om å: <ul style="list-style-type: none">sette opp nye bygninger eller påbygg: 26 %, med et gj.sn. areal på 30 m².Generell standardheving, oppussing av rom eller

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
	<ul style="list-style-type: none">• 10 prosent tenker å oppgradere vann og avløp.• 10 prosent tenker å oppgradere fiber/bredbånd mv.• 4 prosent tenker å oppgradere elforsyning/strømnett. <p>55 prosent av de som har planer om fornying, har planlagt å gjennomføre tiltakene innen 2 år.</p>	<p>rehabilitering av bygning: 26 %.</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppgradere vann og avløp: 17 %.• Oppgradere elforsyning/strømnett: 9 %.
Bruksfrekvens	<p>Til sammen brukes hver enkelt fritidsbolig 61 døgn pr. år (inkl. utleie).</p> <ul style="list-style-type: none">• 91 prosent er på fritidsboligen i påskeferien, 79 prosent i sommerferie, 76 prosent i vinterferie, 73 prosent i høstferie, og 59 prosent i juleferien.• 48 prosent utvider helgeoppholdet med én ekstra ukedag, og 26 prosent utvider med to ekstra ukedager.• 49 prosent har benyttet fritidsboligen som «hyttekontor» i 2021.• 35 prosent vil bruke fritidsboligen som «hyttekontor» i 2022.• 5,6 prosent leier ut fritidsboligen kommersielt. 9 prosent ønsker å leie ut i fremtiden dersom det er enkelt å administrere/enkelt å leie ut.	<ul style="list-style-type: none">• Gj.sn. bruk: 58 døgn pr. år (inkl. utleie).
Hvorfor fritidsbolig i Midt-Gudbrandsdalen?	<p>De viktigste årsakene til at fritidsboligeierne har fritidsbolig i området er;</p> <ul style="list-style-type: none">• naturen (59 prosent)• friluftsmuligheter (59 prosent)• turmuligheter barmarksesong (59 prosent)• stillhet og ro (56 prosent)• stort og allsidig nett av preparerte skiløyper (56 prosent)• nærhet til høyfjellsområder (54 prosent)	
Bruk av vinteraktivitetstilbud	<p>Første prosenttall i parentes viser andelen som benytter seg av disse vinteraktivitetstilbudene. Andre prosenttall i parentes viser andelen som mener disse aktivitetene bør bli bedre for at</p>	<ul style="list-style-type: none">• Preparerte skiløyper (91 prosent/16 prosent)• Merkede/stikkede skiløyper i høyfjellet (62 prosent/11 prosent)

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
	<p>fritidsboligen skal bli brukt like mye eller mer i fremtiden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Preparerte skiløyper (93 prosent/12 prosent)• Merkede/stikkede skiløyper i høyfjellet (56 prosent/9 prosent)• Ensporsløyper i skogsterreng (28 prosent/10 prosent)• Alpintilbud (27 prosent/12 prosent)	<ul style="list-style-type: none">• Ensporsløyper i skogsterreng (26 prosent/12 prosent)• Alpintilbud (56 prosent/11 prosent)
Bruk av sommeraktivitetstilbud	<p>Første prosenttall i parentes viser andelen som benytter seg av disse sommeraktivitetstilbudene. Andre prosenttall i parentes viser andelen som mener disse aktivitetene bør bli bedre for at fritidsboligen skal bli brukt like mye eller mer i fremtiden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Turstier/vandrestier (89 prosent/9 prosent)• Sykkelveier/sykelstier (43 prosent/16 prosent)• Badeplasser (39 prosent/13 prosent)• Fiske (33 prosent/7 prosent)• Turmål med rasteplass/bålplass (33 prosent/14 prosent)• Turorientering, stolpejakt osv. (21 prosent/9 prosent)	<ul style="list-style-type: none">• Turstier/vandrestier (62 prosent/10 prosent)• Sykkelveier/-stier (35 prosent/16 prosent)• Fiske (24 prosent/11 prosent)• Turmål med rasteplass/bålplass (23 prosent/14 prosent)• Turorientering osv. (13 prosent/10 prosent)
Bruk av øvrige aktivitetstilbud	<p>Første prosenttall i parentes viser andelen som benytter seg av øvrige aktivitetstilbud. Andre prosenttall i parentes viser andelen som mener disse aktivitetene bør bli bedre for at fritidsboligen skal bli brukt like mye eller mer i fremtiden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skilting langs stier/skiløyper (62 prosent/13 prosent)• Arrangement, konserter osv. (21 prosent/12 prosent)	
Handel	<p>Følgende andel handler vanligvis inn matvarer og forbruksartikler (som skal forbrukes under fritidsboligoppholdet) i Midt-Gudbrandsdalen:</p>	<ul style="list-style-type: none">• 40 prosent handler inn matvarer på hyttedestinasjonen• 53 prosent handler inn matvarer i Ringebru

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
	<ul style="list-style-type: none">• 39 prosent handler inn matvarer på hyttedestinasjonen• 52 prosent handler inn matvarer i Ringebu• 33 prosent handler inn matvarer på Vinstra <p>16 prosent mener det er behov for flere handels- og serveringstilbud i fjellområdene i regionen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• 32 prosent handler inn matvarer på Vinstra <p>16 prosent mener det er behov for flere handels- og serveringstilbud i fjellområdene i regionen.</p>
Levering av varer	20 prosent kan tenke seg å få levert ulike varer på døra (ved fritidsboligen). 7 prosent kan tenke seg å få levert varer til et fast leveringspunkt i nærheten av fritidsboligen.	
Gjennomsnittlig årlig forbruk pr. fritidsbolig	<p>Hver enkelt fritidsboligeier har i gjennomsnitt et årlig forbruk av varer og tjenester som er kjøpt i Midt-Gudbrandsdalen (avrundet til nærmeste 1000, eks. mva.):</p> <ul style="list-style-type: none">• Ca. kr 59 000 til håndverkere, vaktmestertjenester, graving mv. til fritidsboligen.• Ca. kr 27 000 til møbler, redskap, byggevarer og annet kjøp til fritidsboligen.• Ca. kr 32 000 på mat og dagligvarer.• Ca. kr 11 000 på klær, sportsutstyr, brukskunst og annet varekjøp• Ca. kr 7 000 på servering/ restauranter/kafeer/pub.• Ca. kr 6 000 på ulike aktiviteter.• Ca. kr 1 000 på frisør, spa, andre velværetjenester og øvrige tjenester <p>Summert vil det si at brukere/eiere ved hver enkelt fritidsbolig årlig kjøper varer og tjenester i Midt-Gudbrandsdalen for ca. kr 143 000 (eks. mva.). I tillegg legges det igjen ca. kr 48 000 (eks. mva.) utenfor regionen ved kjøp av varer og tjenester i tilknytning til fritidsboligen og fritidsboligoppholdet. Det betyr at ca. 25</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ca. kr 44 000 til håndverkere, vaktmestertjenester, graving mv. til fritidsboligen.• Ca. kr 17 000 til møbler, redskap, byggevarer og annet kjøp til fritidsboligen.• Ca. kr 35 000 på mat og dagligvarer.• Ca. kr 18 000 på klær, sportsutstyr, brukskunst og annet varekjøp• Ca. kr 5 000 på servering/restauranter/kafeer/pub.• Ca. kr 6 000 på ulike aktiviteter.• Ca. kr 1 000 på frisør, spa, andre velværetjenester og øvrige tjenester <p>Ca. 26 prosent av forbruket legges igjen utenfor kommunen.</p>

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
	prosent av forbruket legges igjen utenfor kommunen.	
Årlig totalt forbruk for 8 200 fritidsboliger (alle regionens fritidsboliger)	Med 8 800 fritidsboliger legges det igjen anslagsvis 1,2-1,3 milliarder kroner (eks. mva.) i Midt-Gudbrandsdalen. I tillegg handler fritidsboligeierne inn varer og tjenester utenfor regionen for ca. 400 mill. kroner (eks. mva.).	Med 8 200 fritidsboliger ble det lagt igjen anslagsvis 900 mill. kroner (eks. mva.) i Midt-Gudbrandsdalen (2019).
Tjenestetilbud	Tallene i prosent viser andelen som mener disse tjenestetilbudene er viktige for at fritidsboligen skal benyttes like mye eller mer i fremtiden: <ul style="list-style-type: none">• Vaktmestertjeneste/tilsyn (15 prosent)• Renhold av fritidsbolig (10 prosent)• Levering av mat (9 prosent)	<ul style="list-style-type: none">• Vaktmestertjeneste/tilsyn (15 prosent)• Renhold av fritidsbolig (9 prosent)• Levering av mat (6 prosent)
Viktigheten av infrastruktur	Tallene i prosent viser andelen som mener disse infrastrukturtilbudene er viktige for at fritidsboligen skal benyttes like mye eller mer i fremtiden: <ul style="list-style-type: none">• Helårsvei frem til fritidsboligen (50 prosent)• Elbil ladestasjoner (43 prosent)• Kildesortering (30 prosent)• Transporttilbud (21 prosent)• Ladepunkter for elsykler (7 prosent)	
Helse- og beredskapstilbud	Tallene i prosent viser andelen som mener disse helse- og beredskapstilbudene er viktige for at man skal føle trygghet for bruk av fritidsboligen: <ul style="list-style-type: none">• Døgnbemannet legevakt i regionen (64 prosent)• Rask uttrykning av nødetater (61 prosent)• Ambulanshelikopter (44 prosent)• Akuttsykehus på Lillehammer (40 prosent)• Røde Kors tjeneste (33 prosent)	<ul style="list-style-type: none">• Døgnbemannet legevakt i regionen (78 prosent)• Rask uttrykning av nødetater (74 prosent)• Ambulanshelikopter (56 prosent)• Akuttsykehus på Lillehammer (44 prosent)• Røde Kors tjeneste (39 prosent)

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
Hva kan kommunen bidra med av tiltak for å bedre fritidsboligoppholdet?	<p>Innspill fra fritidsboligeierne gjennom åpne spørsmål, uten forhåndsgitte svaralternativ. Forhold som går igjen blant flere er:</p> <ul style="list-style-type: none">• Redusere eiendomsskatt og kommunale avgifter• Utbedre veier, bedre veivedlikehold• Begrense hytteutbyggingen• Behandle fritidsboligeiere på lik linje med fastboende• Kildesortering• Legge til rette for strøm, vann, avløp og bredbånd/fiber• Bidra med mer økonomisk støtte til løypekjøring• Transporttilbud til hytteområdene	
Beitedyr	<ul style="list-style-type: none">• 91 prosent har beitedyr i nærområdet rundt fritidsboligen.<ul style="list-style-type: none">○ 87 prosent har sau i nærheten○ 51 prosent har storfe eller ammeku med kalv i nærområdet○ 28 prosent har ammeku i nærområdet.• 39 prosent opplever det som problematisk med beitedyr i nærområdet. <p>32 prosent ønsker gjerde rundt eiendommen. (Disse har enten ikke gjerde i dag, eller de ønsker å gjerde inn større del av eiendommen).</p>	
Deltakelse i lokalsamfunnsutviklingen	<p>Ønske om deltakelse i lokalsamfunnsutviklingen:</p> <ul style="list-style-type: none">• 36 prosent kan tenke seg å delta på dugnader for skiløyper, stier osv.• 15 prosent kan tenke seg å delta som frivillig på arrangement.• 10 prosent ønsker å levere tjenester/kompetanse/rådgivning.• 9 prosent ønsker å delta med styreverv eller som mentor i lokale bedrifter.	

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
	<ul style="list-style-type: none">93 prosent føler en tilknytning til Midt-Gudbrandsdalen gjennom å ha fritidsbolig i regionen.	
Hvordan kan kommunen og lokalsamfunnet bedre kan ivareta fritidsboligeierens interesser, og hvordan kan fritidsboligeieren bedre bli hørt og delta i lokal-samfunnet?	Innspill fra fritidsboligeierne gjennom åpne spørsmål, uten forhåndsgitte svaralternativ: <ul style="list-style-type: none">Arranger møter og flere treffpunkter, gjerne med konkrete tema og i mindre fora. Dette kan være både fysiske møter og digitale møter.Gjennomføre spørreundersøkelser jevnlig.Utsendelse av informasjon via post eller epost om nyheter, planer osv.Hytteavis som kan fortelle om nyheter og det som skjer.Ha jevnlig møter med hyttevelforeningene, og høre på innsigelser fra disse.	
Bosetting på fritidsboligen	<ul style="list-style-type: none">14 prosent av fritidsboligeiere bosatt utenfor Midt-Gudbrandsdalen kan tenke seg å bruke fritidsboligen som helårsbolig.	<ul style="list-style-type: none">16 prosent av fritidsboligeiere bosatt utenfor Midt-Gudbrandsdalen kan tenke seg å bruke fritidsboligen som helårsbolig.
Effekter av fritidsbolig-bruken	Når jeg oppholder meg på fritidsboligen...; <ul style="list-style-type: none">opplever jeg mer fred og ro (87 prosent)er jeg i mer fysisk aktivitet enn hjemme (74 prosent)kobler jeg bedre av fra hverdagens stress og utfordringer (71 prosent)oppnår jeg bedre livskvalitet (68 prosent)oppnår jeg bedre mental helse (67 prosent)får jeg energipåfyll (66 prosent)oppnår jeg bedre fysisk helse (63 prosent) 42 prosent reiser mindre utenlands pga. at de prioriterer opphold på fritidsboligen i stedet.	Når jeg oppholder meg på fritidsboligen...; <ul style="list-style-type: none">opplever jeg mer fred og ro (88 prosent)er jeg i mer fysisk aktivitet enn hjemme (74 prosent)kobler jeg bedre av fra hverdagens stress og utfordringer (69 prosent)oppnår jeg bedre livskvalitet (65 prosent)oppnår jeg bedre mental helse (63 prosent)får jeg energipåfyll (63 prosent)oppnår jeg bedre fysisk helse (61 prosent)

Tema	Resultater fra fritidsboligeierundersøkelser 2022	Utvalgte resultater fra undersøkelsen i 2019
		43 prosent reiser mindre utenlands pga. at de prioriterer opphold på fritidsboligen i stedet.
Mest negativt med fritidsbolig-området	Respondentene kunne oppgi hva de mente var mest negativt med fritidsboligområdet. Dette var åpne spørsmål, uten forhåndsgitte svaralternativ. <ol style="list-style-type: none">1. Lang reisevei/reisetid2. Eiendomsskatt og kommunale avgifter – får lite tilbake3. For mye hytteutbygging og fortetting4. Bompenger/reisekostnader5. Beitedyr - konfliktfylt6. Kollektivtilbud – dårlig og dyrt7. Vintervei til hytta savnes8. Trafikken på Et/bilkøer9. Høye strømpriser	<ul style="list-style-type: none">• Lang reiseavstand fra hjemmet• Eiendomsskatt og høye kommunale avgifter• Bompengestruktur• Mangler strøm, vann og avløp• «Evigvarende» veiarbeid på E6• Savner kollektivtransporttilbud fra toget• Gravingen som pågår på Kvamsfjellet• For stor hytteutbygging
Mest positivt med fritidsbolig-området	Respondentene kunne oppgi hva de mente var mest positivt med fritidsboligområdet. Dette var åpne spørsmål, uten forhåndsgitte svaralternativ. <ol style="list-style-type: none">1. Naturen2. Turmuligheter3. Fred og ro4. Skiløyper/langrennstilbud5. Hyggelige folk/godt miljø6. Akseptabel reiseavstand hjemmefra7. Tilhørighet til området8. Flotte fjellområder9. Alpintilbudet	<ul style="list-style-type: none">• Naturen• Fred og ro• Turmuligheter hele året• Hyggelig lokalbefolkning• Fjellet og nasjonalparker• Tilhørighet/nærhet til familie/røtter• Passe reisevei/kort reiseavstand hjemmefra• Friluftsliv/fysisk aktivitet• Trivsel/hyggelig naboskap

Adresse:
Fåberggt. 153 B,
2615 Lillehammer

Telefon:
61 24 66 60

Web:
norskturistutvikling.no
spira.no
norskturistutvikling.wordpress.com

E-post:
post@ntu-as.no